Il-ħajja rigal

Il-Ktieb tar-Reliġjon għall-Ewwel Sena tal-Primarja

Il-ħajja rigal

Il-Ktieb tar-Reliġjon għall-Ewwel Sena tal-Primarja

Il-ħajja rigal

Il-Ktieb tar-Reliġjon għall-Ewwel Sena tal-Primarja

Ktieb ta' għajnuna għat-tagħlim tar-Reliġjon fl-Ewwel Sena tal-Primarja

Pubblikazzjoni tas-Segretarjat għall-Katekeżi tal-Arċidjoċesi ta' Malta, 2013

Xogħol ikkummissjonat u awtorizzat mill-Kummissjoni Kateketika Nazzjonali

© 2013 Segretarjat għall-Katekeżi, Malta

Ippubblikat għat-tieni darba, 2014

Dan il-ktieb qed jinbiegħ bil-kundizzjoni li ma jistax jinsilef, jerġa' jinbiegħ jew jingħata b'xejn f'xi għamla oħra jew legatura ħlief kif inhu ppubblikat. Ma jista' jsir fih ebda tibdil. Ebda silta minnu ma tista' tkun ippubblikata jew maħruġa b'mod fotostatiku, elettroniku, mekkaniku jew b'xi mod ieħor mingħajr il-permess bil-miktub tas-Segretarjat għall-Katekeżi.

Kitba tat-test: Alessandra Balzan, Christine Brincat, Mansy Cutajar,
Stephanie Farrugia, Loretta Mula, Margaret Schembri Dalli

Ħajr: Pauline Brincat, Petra Curmi, Lorraine Dimech, Christine Said

Ħajr ukoll lill-membri tal-Bord għat-Tagħlim tar-Reliġjon fi ħdan is-Segretarjat għall-Katekeżi, lis-Segretarjat għall-Edukazzjoni fi ħdan l-Arċidjoċesi ta' Malta, lill-Uffiċjali Edukattivi tal-Edukazzjoni Reliġjuża tad-DKSE **Antoinette Laferla** u **Kathleen Bonello**, lil **Rev. Dr Carl Mario Sultana, Rev. Dr Hector Scerri, Rev. Dr René Camilleri**, għall-pariri esperti tagħhom, u lil **Robbie Mamo** għall-qari tal-provi.

Kordinament tax-xogħol: Rev. Dr Carl Mario Sultana, Mansy Cutajar

Disinn ta' Outlook Coop
Illustrazzjonijiet ta' Naomi Gatt

M'hemmx diffikultà li dan il-ktieb ikun ippubblikat (Nihil Obstat)
19 t'April 2013
Dun Hector Scerri (Teologu)

Dan il-ktieb jista' jiġi stampat (Imprimatur)
19 t'April 2013
+ Pawlu Cremona OP, l-Arċisqof ta' Malta
Il-President tal-Konferenza Episkopali Maltija

Stampat mill-Printit Printing Services

ISBN 978-99957-0-534-3

Il-ħajja rigal

Dan hu l-ewwel ktieb tar-Reliġjon f'serje twila li se takkumpanja lill-istudenti mill-Ewwel Sena tal-Primarja sal-aħħar sena tas-Sekondarja fl-edukazzjoni reliġjuża tagħhom. Bit-titlu ta' dan il-ktieb, *Il-ħajja rigal*, ridna naffermaw li l-ħajja hi tassew rigal u li r-Reliġjon, lil hinn minn ritwali u regoli, hija ċ-ċelebrazzjoni tal-ħajja u ta' dak kollu li jagħmilha sabiħa.

Anzi rridu nawguraw li t-tagħlim tar-reliġjon, f'rabta mill-qrib mas-suġġetti l-oħra li flimkien jinsġu l-proċess edukattiv f'pajjiżna, jgħin lill-istudenti tagħna fl-iskoperta ta' dan ir-rigal li hu ħajjithom.

Dan il-ktieb, bħall-kotba kollha li ġejjin warajh, mhuwiex xi sillabu li jrid jiġi mgħallem lill-istudenti. Hu riżorsa importanti f'idejn l-għalliema u f'idejn it-tfal. Imma fuq kollox hu għodda li trid tiġi kompletata bil-kariżma tal-għalliema. Jekk dan kollu jgħodd dejjem għall-għalliema ta' kull klassi tar-reliġjon, jgħodd b'mod partikulari għall-ewwel snin tal-livell Primarju għaliex huma snin fejn l-impostazzjoni ta' suġġett bħar-reliġjon hija kruċjali.

Bħala l-ewwel ktieb, dan huwa daħla għar-Reliġjon fl-ambitu skolastiku. Daħla, fis-sens ta' inizjazzjoni. Għaliex fir-Reliġjon, iktar milli l-kontenut li jiġi trażmess, hu essenzjali l-metodu ta' kif ikunu inizjati t-tfal biex iħarsu lejn ir-reliġjon. Din mhix xi ħaġa tqila, li tissikka u tbeżża', imma ċavetta li tiftħilhom il-bieb għall-orizzonti ġodda u differenti fuq il-ħajja tagħhom u fuq il-ħajja ta' madwarhom. Iktar ma l-ħajja jiskopruha bħala rigal, iktar japprezzawha u jifhmu li dak li fost l-oħrajn jagħti sens ikbar lill-eżistenza tagħhom hu li jitgħallmu jgħixuha u jaqsmuha flimkien mal-oħrajn.

Rev. Dr René Camilleri

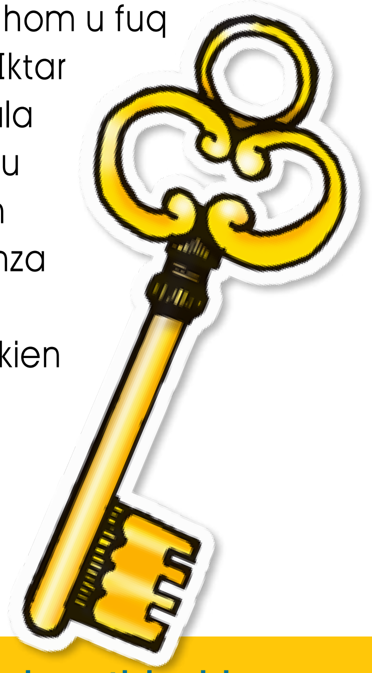

...ċavetta li tiftħilhom il-bieb għal orizzonti ġodda u differenti fuq il-ħajja tagħhom u fuq il-ħajja madwarhom

Werrej

1. Alla ħalaq kollox tajjeb u sabiħ

1.1 Il-ġmiel tal-ħolqien ... 6
1.2 Ngħidu 'grazzi' ... 7
1.3 Alla ħalaq id-dinja ... 8
1.4 Alla tana l-kuluri ... 10
1.5 San Franġisk ... 11
1.6 San Franġisk u l-lupu ... 12
1.7 Nieħu ħsieb li tani Alla ... 13
1.8 Nagħmel it-tajjeb ... 14

2. Qawsalla ta' kuluri

2.1 Jiena parti mill-ħolqien ... 16
2.2 Flimkien veru sbieħ ... 17
2.3 Alla l-Missier tagħna lkoll ... 18
2.4 Ġesù jħobb lit-tfal tassew ... 19
2.5 It-tifel li reġa' lura ... 20
2.6 Alla jgħallimna permezz ta' Ġesù ... 22
2.7 Trid tgħinni? ... 24
2.8 Affarijiet li jgħaqqduna flimkien ... 26

3. Inħobbu lil xulxin bħal aħwa

3.1 Alla ħalaq kollox bl-imħabba ... 28
3.2 Aħna t-tfal t'Alla u aħwa ta' xulxin ... 29
3.3 Aħna aħwa imma differenti ... 30
3.4 Ġesù kien iħobb tassew! ... 31
3.5 L-istorja ta' Ġużeppi ... 32
3.6 Naħfer għax inħobb ... 34
3.7 Kif għandna nġibu ruħna ... 35
3.8 Niċċelebraw l-imħabba vera ta' bejnietna ... 36

4. Ejjew inkunu ħbieb tajbin

4.1 Il-ħbieb x'jagħmlu? ... 38
4.2 Kulħadd jista' jkun ħabib ... 39
4.3 Il-ħbieb ta' Ġesù ... 40
4.4 Ġesù jgħidilna x'nagħmlu mal-ħbieb tagħna ... 41
4.5 Int ukoll tista' tkun samaritan tajjeb ... 42
4.6 Ngħin u nsellef view ... 43
4.7 Meta ma naqblux xorta nistgħu nkunu ħbieb ... 45
4.8 Nitolbu għall-oħrajn ... 46

Il-Milied u l-Għid il-Kbir

5. Twieled għalina

5.1 Aħna rigali ta' Alla ... 50
5.2 X'rigal kbir ... 52
5.3 Marija qalet 'iva' lil Alla ... 53
5.4 L-Iben t'Alla sar bniedem ... 54
5.5 L-Istorja tal-Milied ... 55
5.6 Inferrħu lil xulxin ... 56

6. Salvana

6.1 Nikber bħal Ġesù ... 58
6.2 Ħobb bħali ... 59
6.3 Ġesù fil-passjoni ... 60
6.4 Hallelujah ... 62
6.5 Mhux hawn, imma qam ... 63
6.6 Ġesù miegħi kuljum ... 64

Kapitlu 1

Alla ħalaq kollox tajjeb u sabiħ

Il-ġmiel tal-ħolqien

Pinġi dak li hemm fis-sema u fl-art.

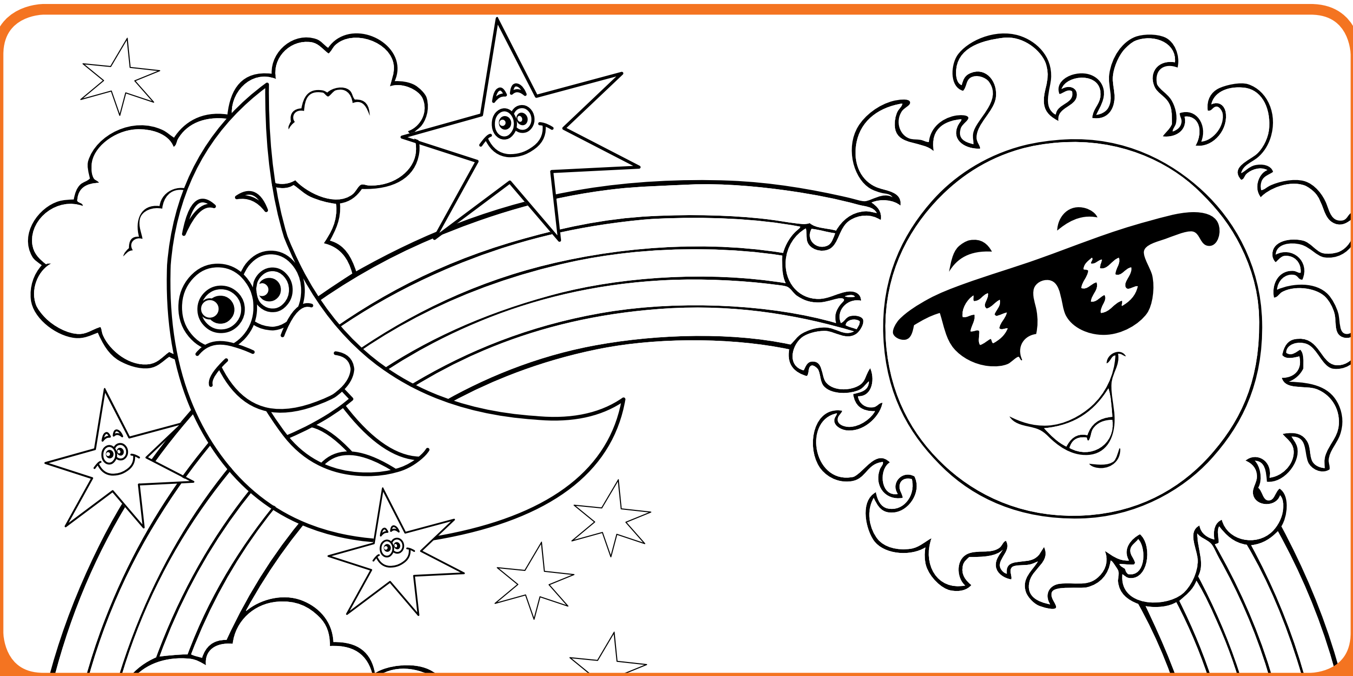

Ngħidu 'grazzi'

Pinġi bl-aħmar l-ittri fejn hemm tikka u ara x'kelma ssib ....

Alla ħalaq id-dinja

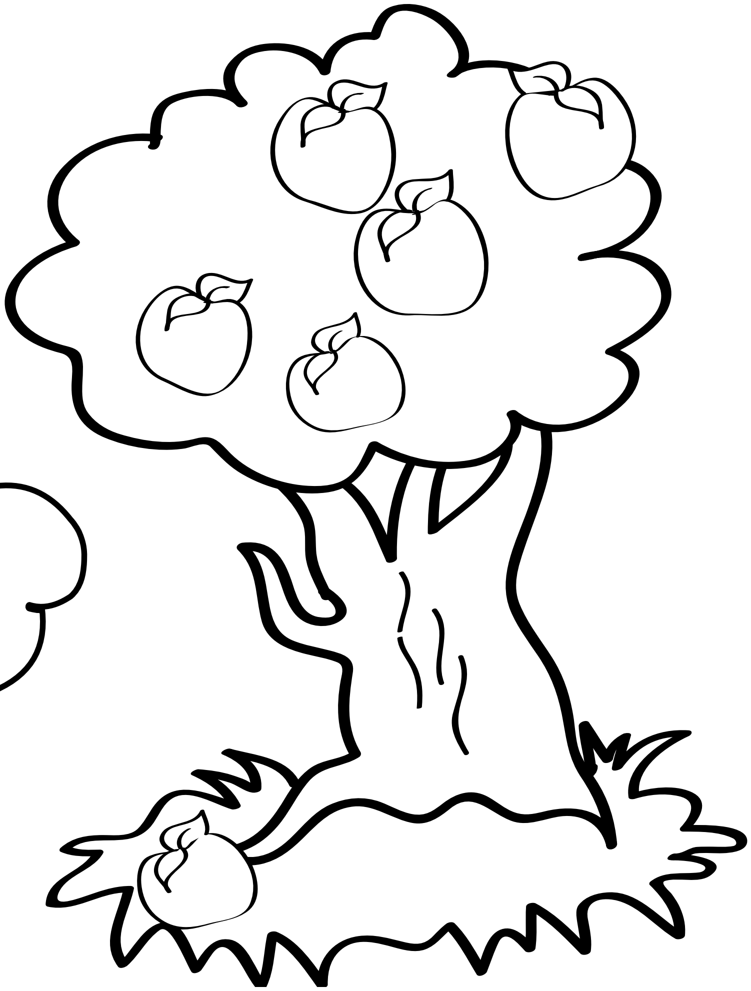

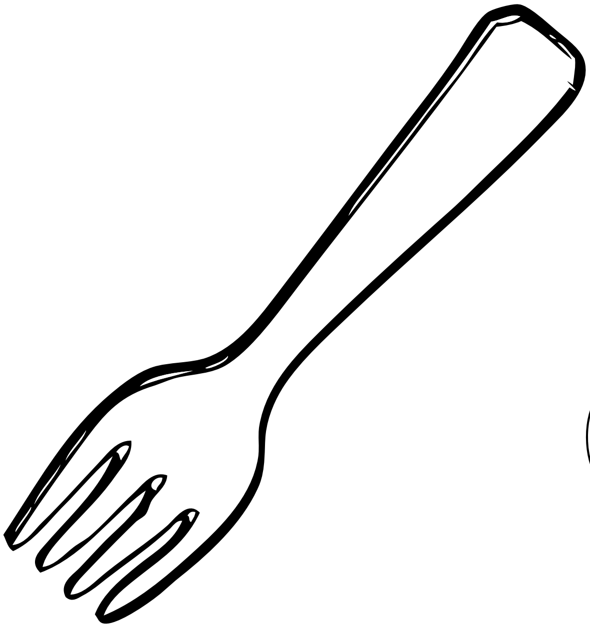

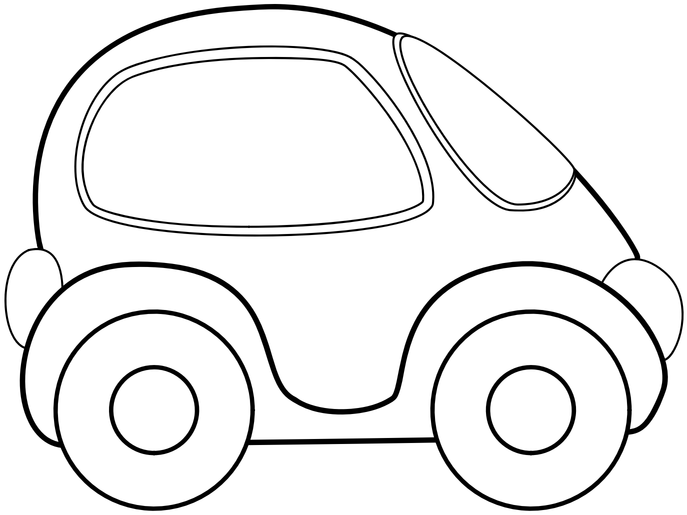

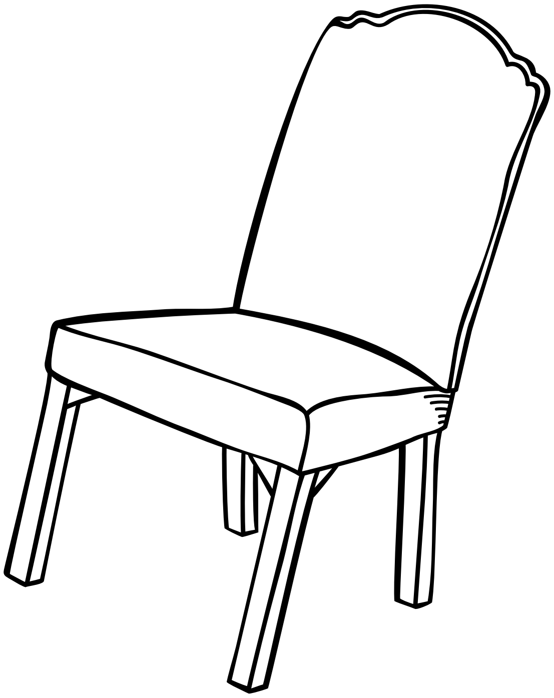

Imla bil-kulur dawk l-affarijiet li Alla ħalaq.

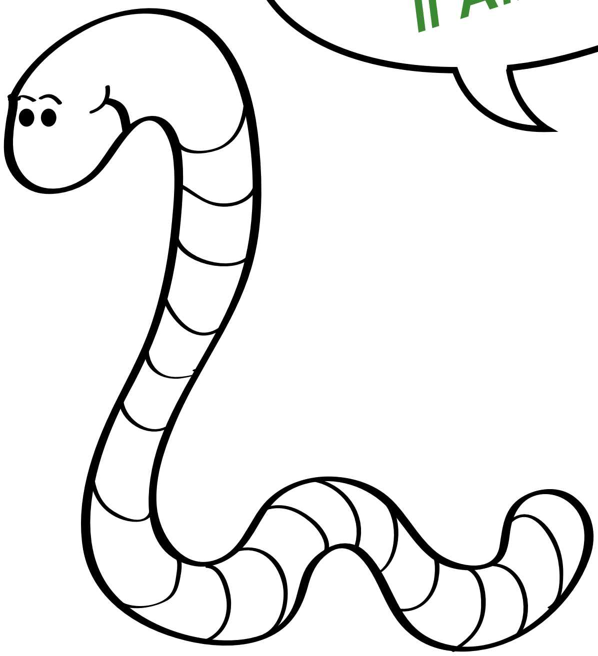

Alla tana l-kuluri

Pinġi: 1 aħdar | 2 blu | 3 aħmar | 4 isfar

San Franġisk

Kompli pinġi l-istampa biex
tagħmel lil San Franġisk ferħan.

Żid:

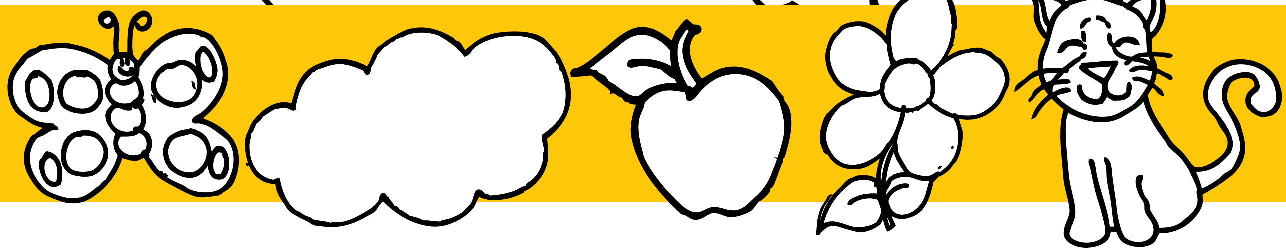

San Franġisk iħobb dak li ħalaq Alla.
Jien irrid inħobb dak li ħalaq Alla wkoll.

San Franġisk u l-lupu

Pinġi l-istampa.

San Franġisk kien iħobb l-annimali. Jien irrid inħobbhom ukoll.

Nieħu ħsieb li tani Alla

Immarka dawk l-istampi li huma tajbin u pinġihom.

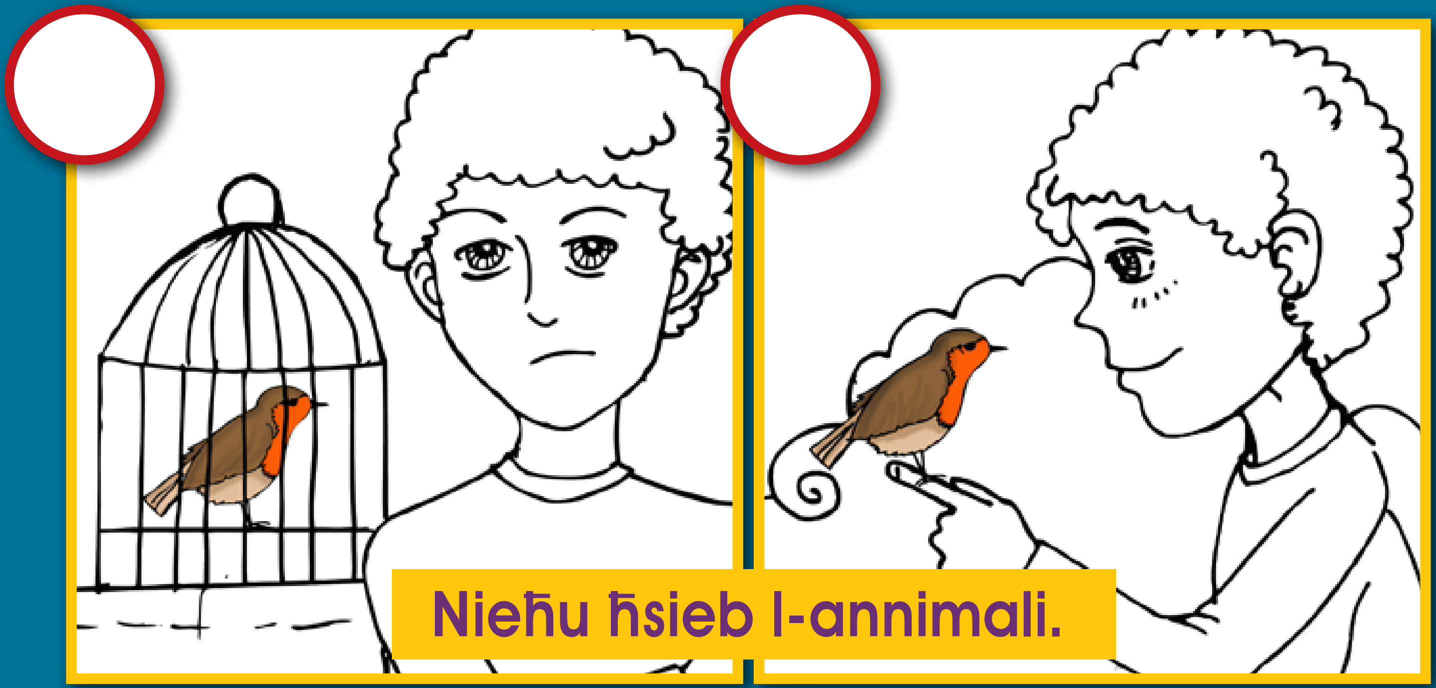

Nieħu ħsieb l-annimali.

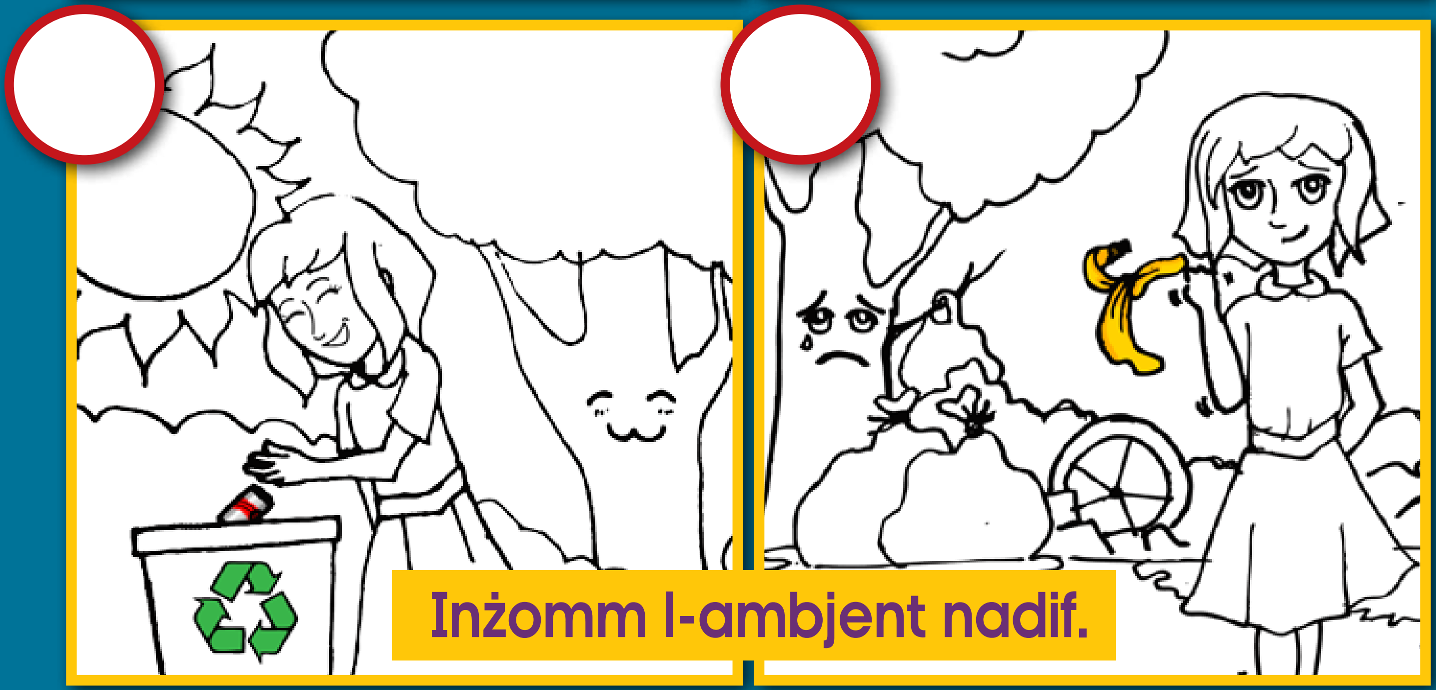

Inżomm l-ambjent nadif.

Nagħmel it-tajjeb

Pinġi ☺ ħdejn l-affarijiet it-tajbin.

Pinġi ☹ ħdejn l-affarijiet li mhumiex tajbin.

niekol il-frott

niekol ħafna ħelu

niġġieled

inkunu ħbieb

inweġġa' lill-annimali

nieħu ħsieb l-annimali

Kapitlu 2

Qawsalla ta' kuluri

Jiena parti mill-ħolqien

Imla dawn l-istampi bil-kulur. Pinġi lilek innifsek jew waħħal ritratt tiegħek biex tgħid 'grazzi' lil Alla li ħalqek.

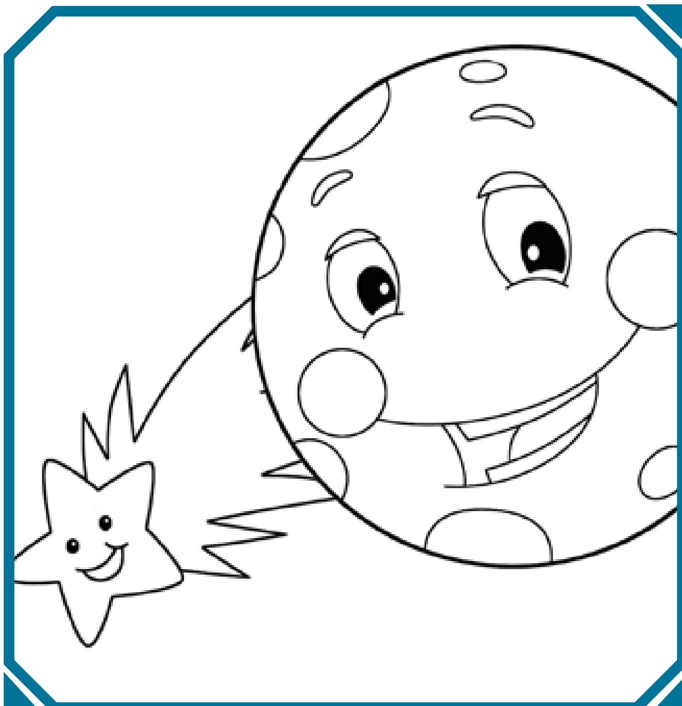

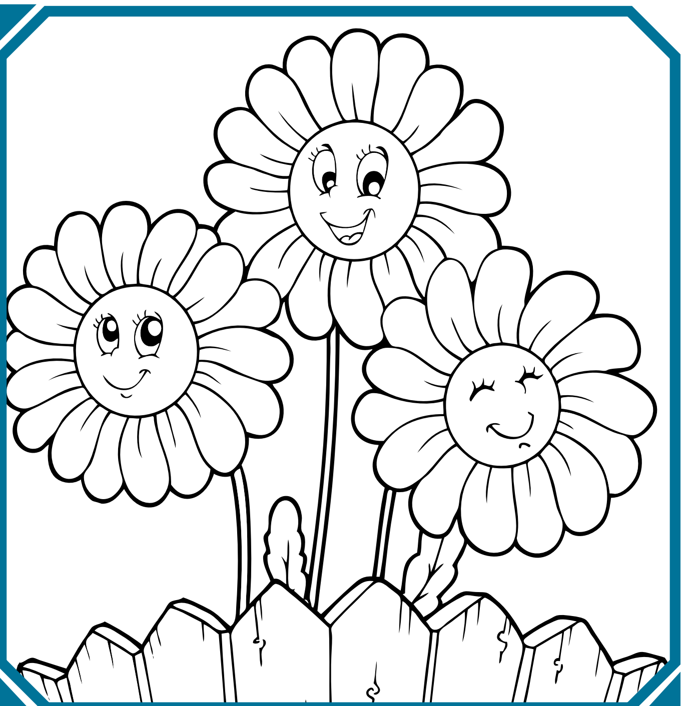

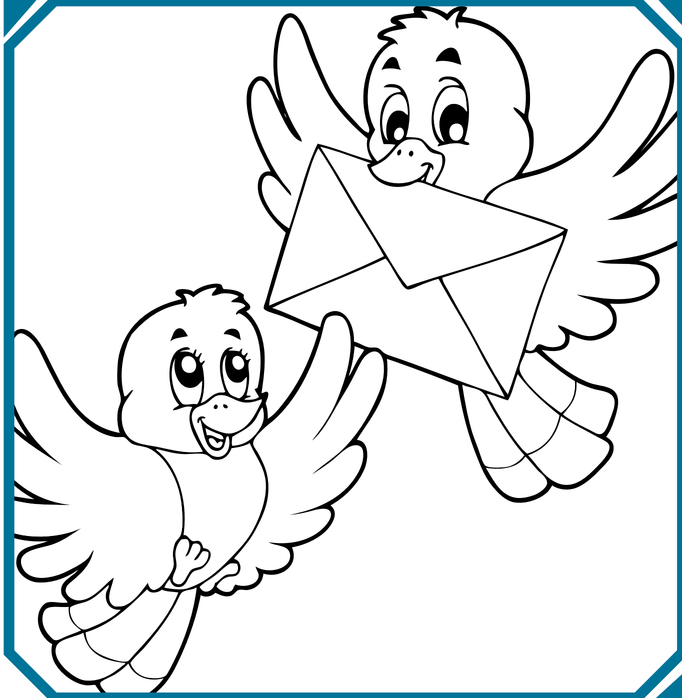

Jiena ______________________

Flimkien veru sbieħ

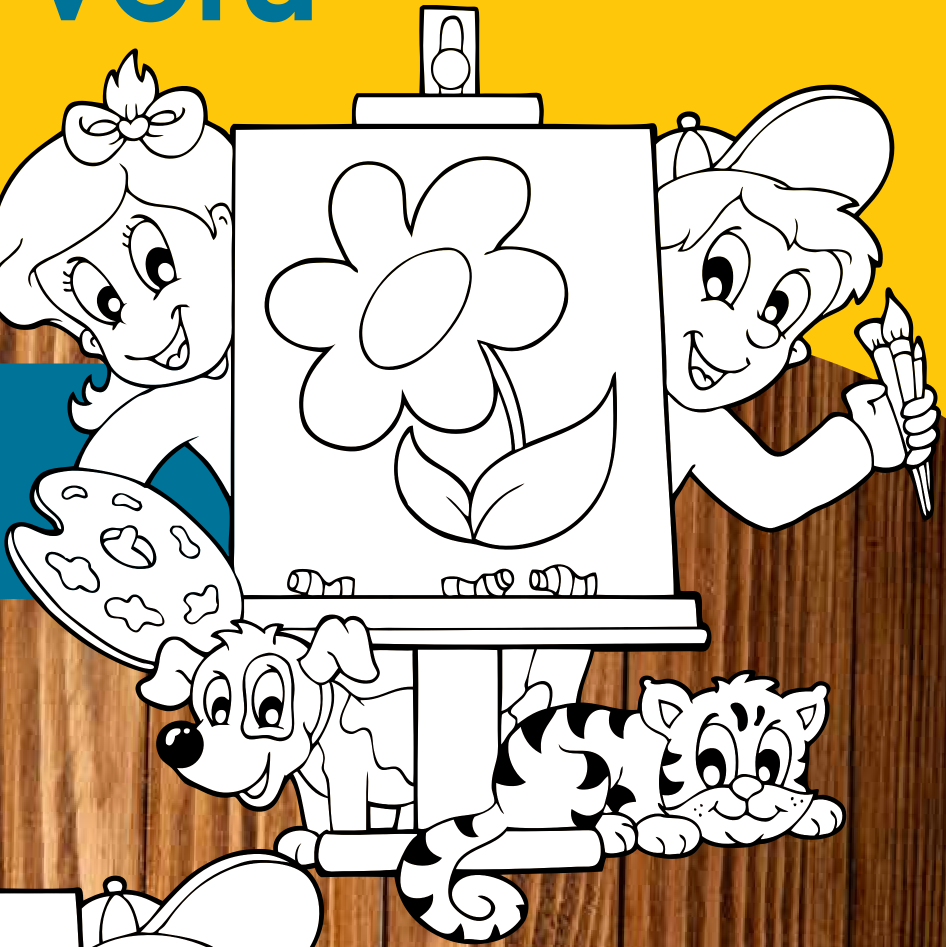

Jien kulur sabiħ...

Pinġi l-istampa bil-kulur favorit tiegħek.

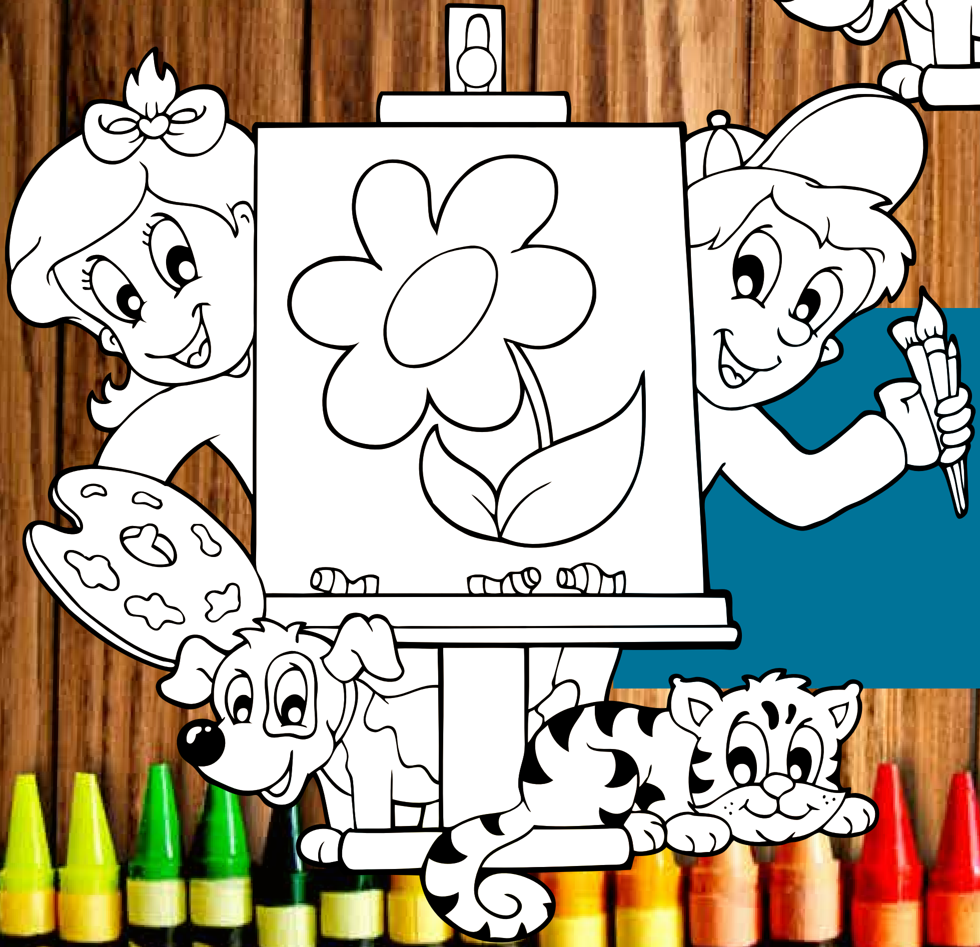

Imma flimkien ma' sħabi l-kuluri l-oħra, inkun isbaħ.

Pinġi l-istampa bil-kuluri differenti.

Pinġi l-kliem.

Alla l-Missier tagħna lkoll

Missier Tagħna

Missier Tagħna

Inħobbuk

Inħobbuk

Għal dak li tajtna

Għal dak li tajtna

Ammen

Ammen

Ġesù jħobb lit-tfal tassew

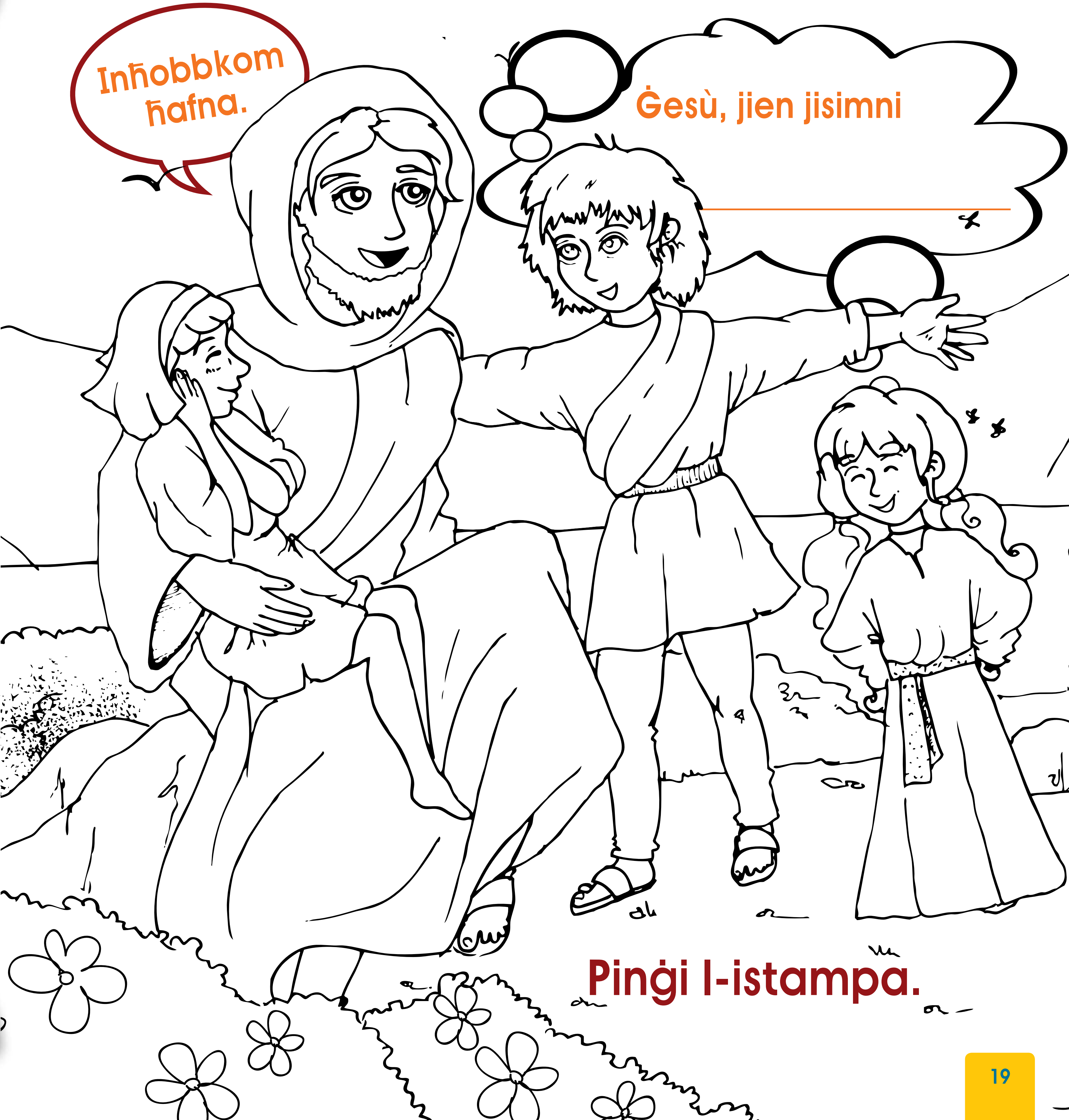

Pinġi l-istampa.

It-tifel li reġa' lura

Liema stampa hi tajba? Pinġi t-tajba.

1

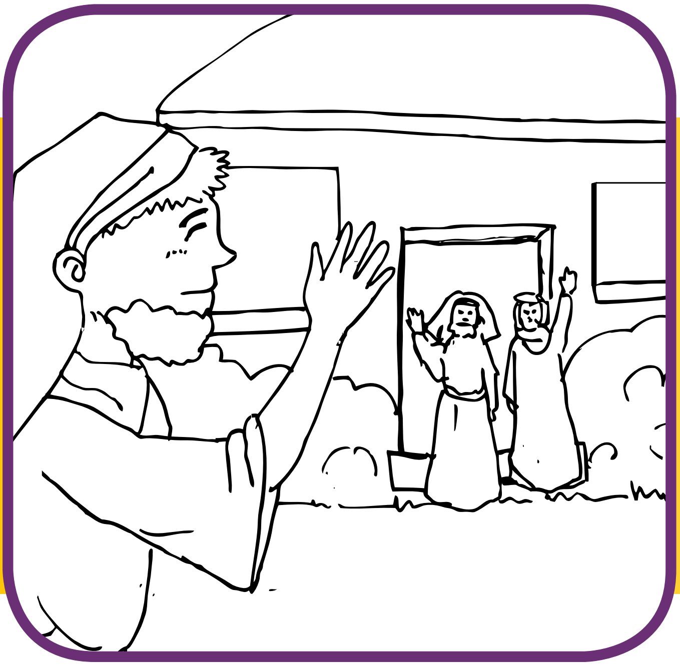

2

3

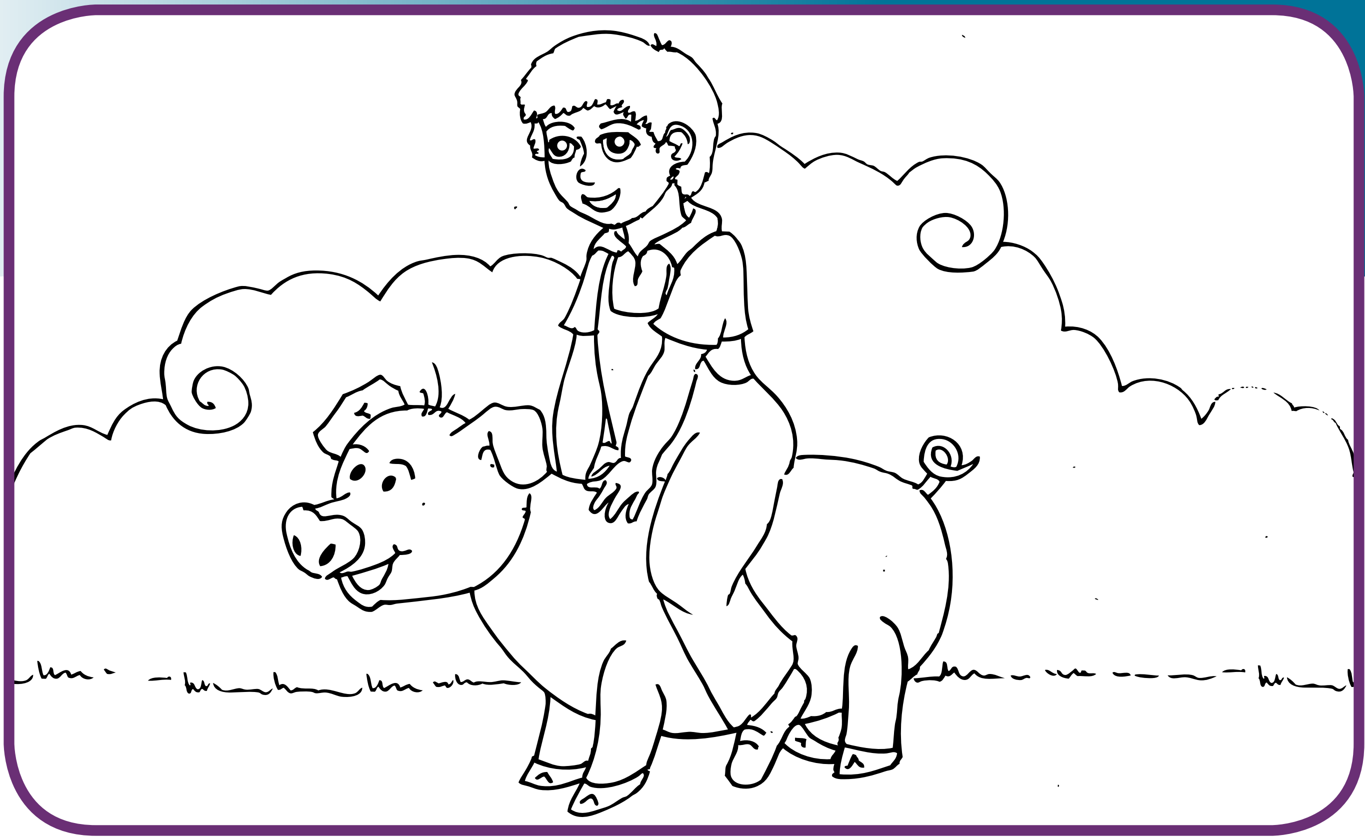

Alla jgħallimna

Pinġi l-kaxxi li fihom hemm l-ittri li jiffurmaw il-kelma.
Agħti kulur lill-istampi.

nitlob

n	u	i	t	c	l	q	o	x	b

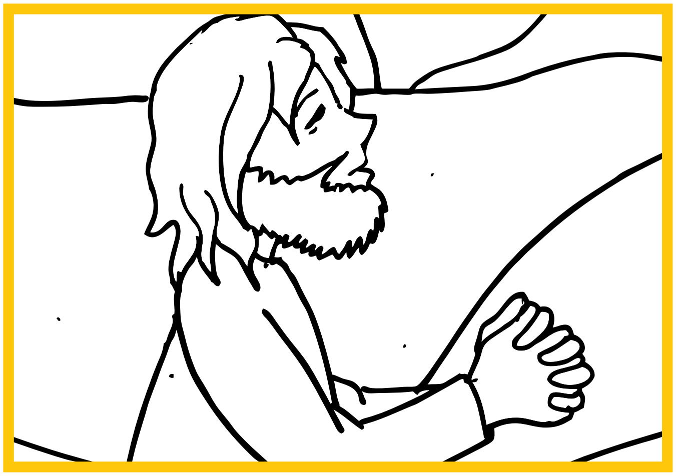

naħfer

n	a	d	m	ħ	ċ	f	e	k	r

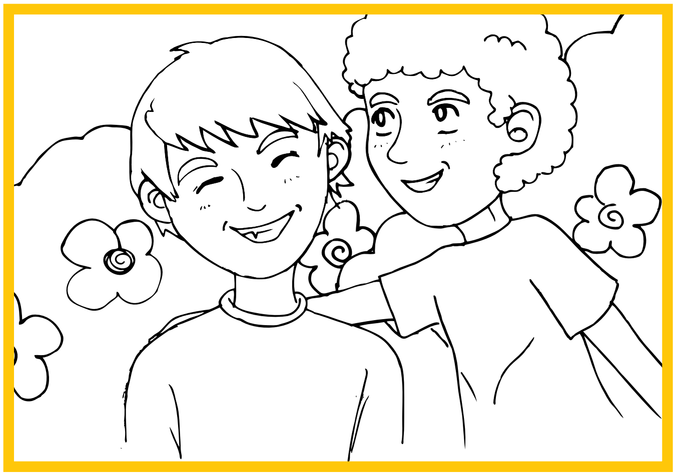

permezz ta' Ġesù

inħobb

i	n	r	f	ħ	a	o	b	u	b

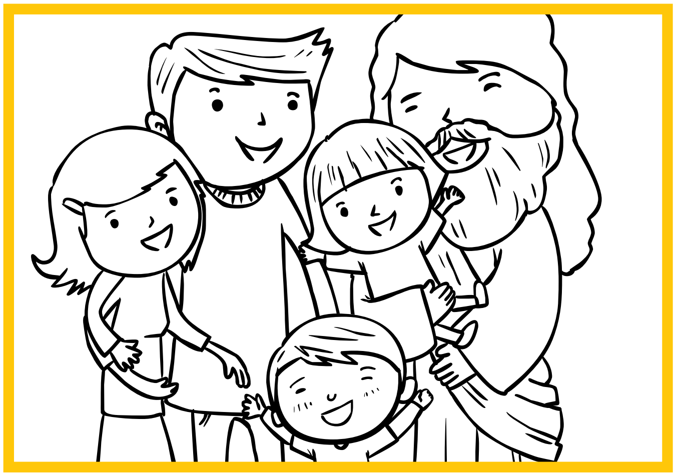

ngħin

n	t	għ	o	f	s	i	m	n

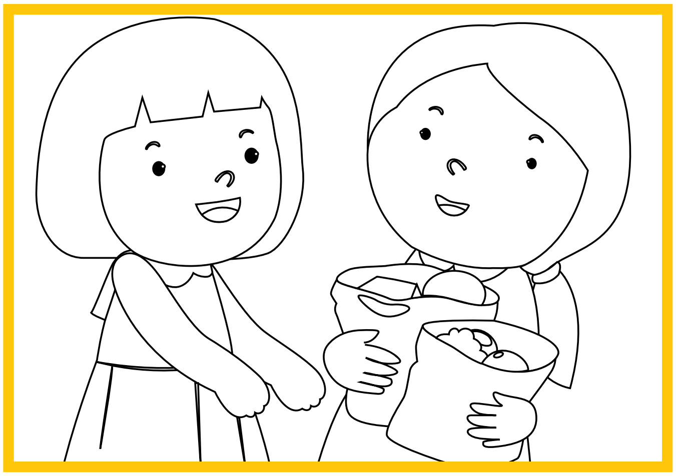

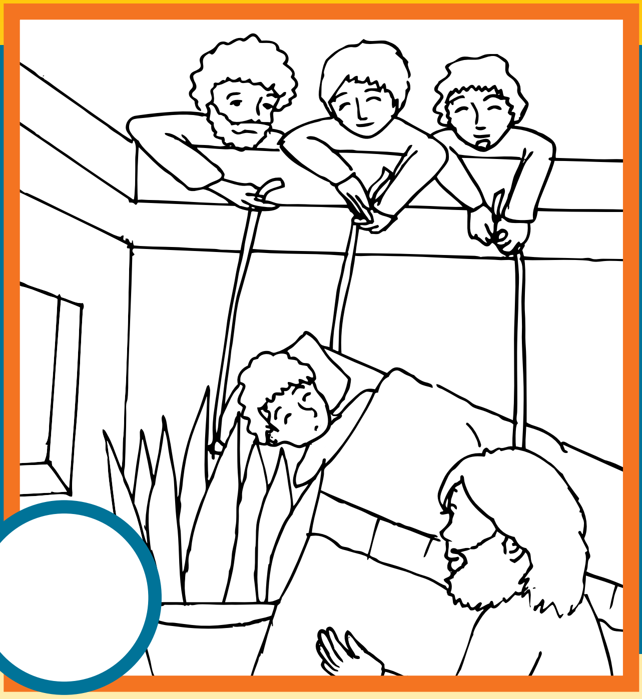

Trid tgħinni?

Pinġi u ikteb in-numru ta' kif tiġi l-istorja.

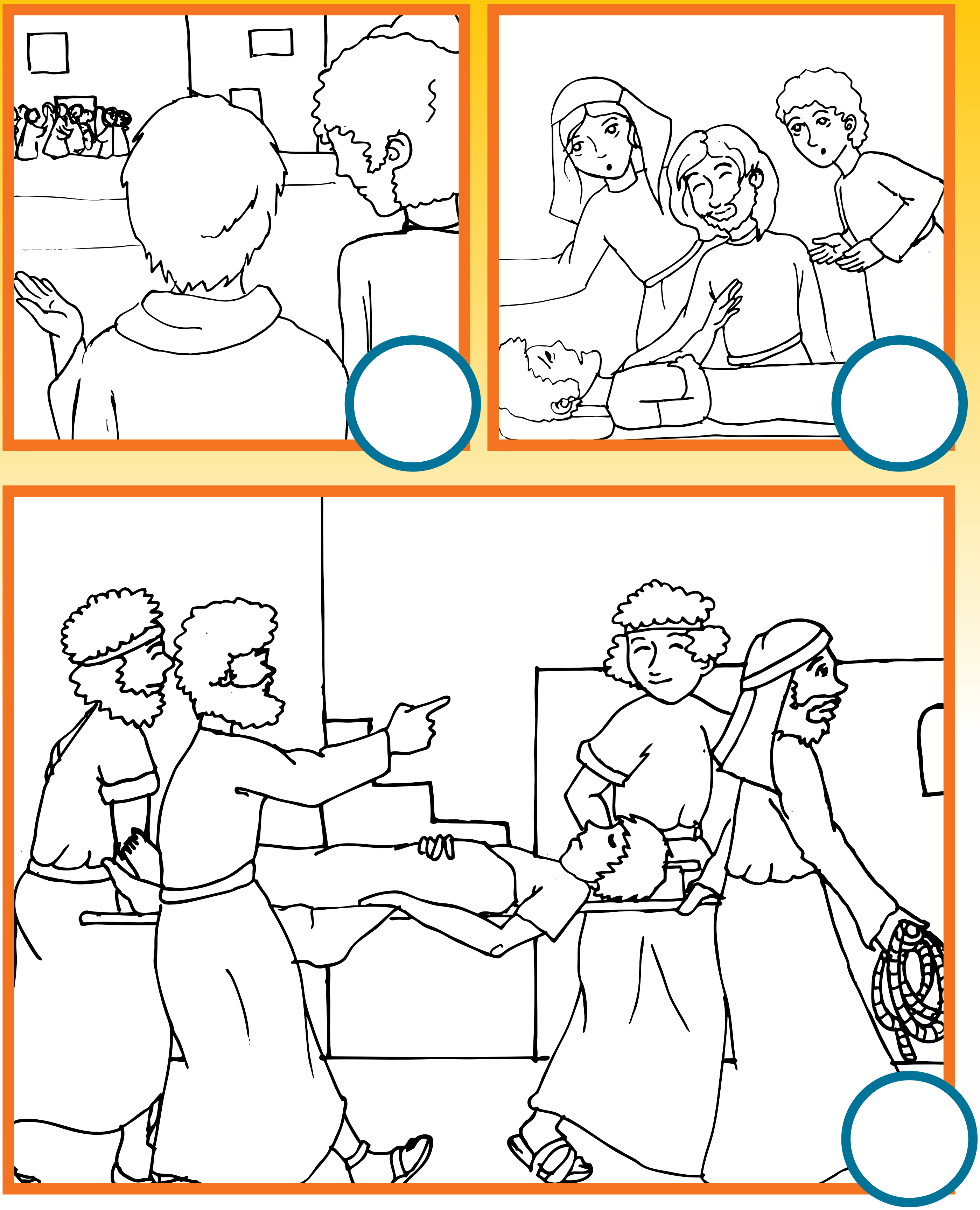

Affarijiet li jgħaqqduna flimkien

Għaqqad billi tqabbel l-istampi.

Kapitlu
3

Inħobbu lil xulxin bħal aħwa

Alla ħalaq kollox bl-imħabba

Hu ħalaq kollox għax iħobbna.

Fittex lil Alla fil-ħolqien li qed tara f'din l-istampa u agħmel ċirku madwar il-kelma 'Alla'. Pinġi l-istampa.

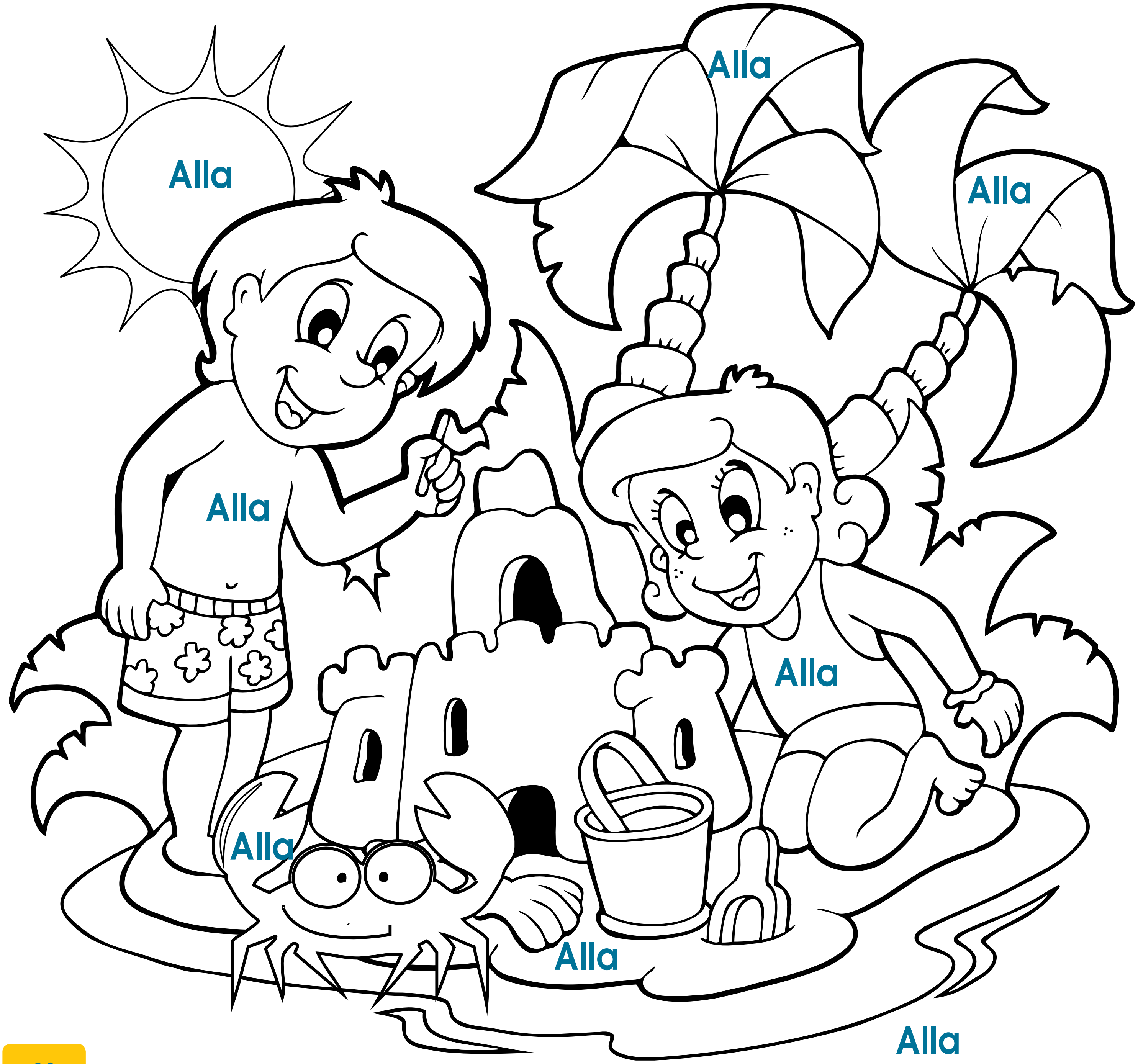

Aħna t-tfal t'Alla...
aħwa ta' xulxin

Imla l-vojt b'dan il-kliem:

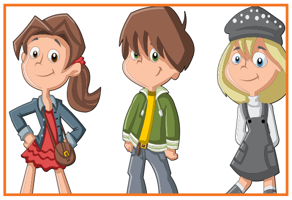
tfal

familja

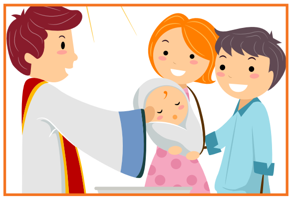
magħmudija

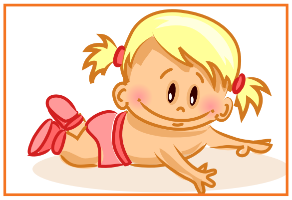
trabi

1. Fil- 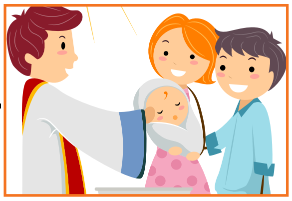 .... aħna nsiru wlied Alla.

2. Aħna nitgħammdu meta nkunu 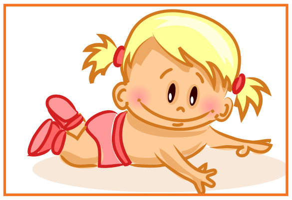 ....

3. Aħna t- 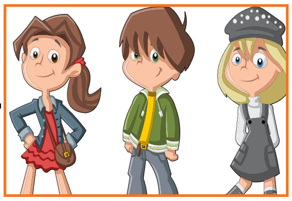 .... t'Alla u aħwa ta' xulxin.

4. Aħna parti mill- .... t'Alla.

Aħna aħwa imma differenti

Aħna aħwa imma differenti u kollha speċjali.

Sib stampi ta' wċuħ ta' tfal differenti u waħħalhom hawn.

Oħloq klassi sabiħa bi tfal differenti u speċjali!

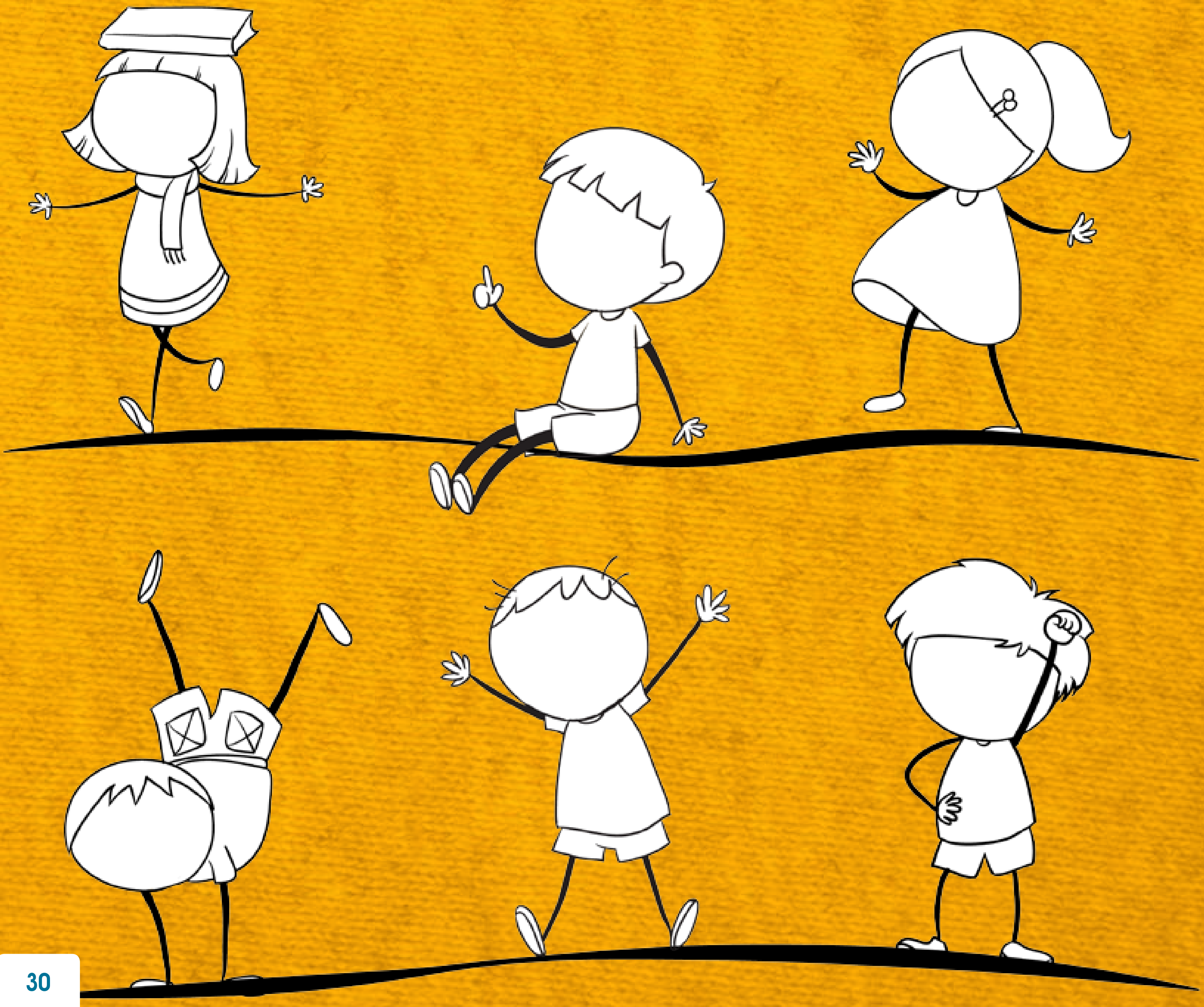

Ġesù kien iħobb tassew!

Ikteb in-numru u s-sentenza fejn kull stampa.

1. Ġesù tema' ħafna nies.
2. Ġesù qajjem tifla mill-mewt.
3. Ġesù ta d-dawl lil tfajjel.
4. Ġesù laqa' lit-tfal.

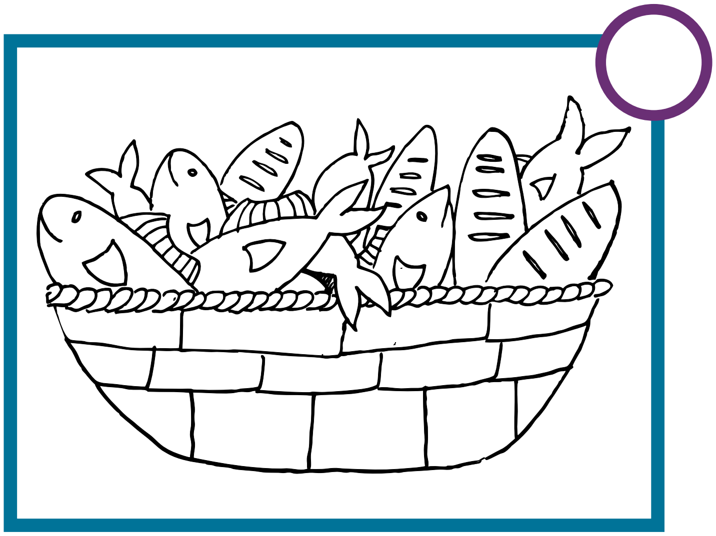

....

....

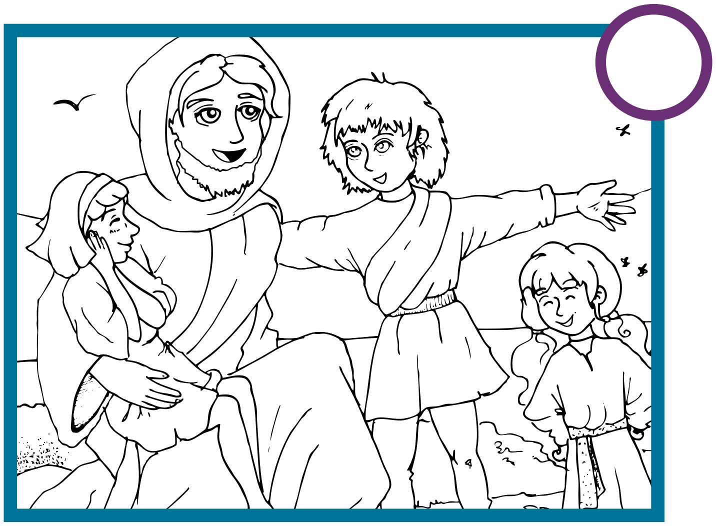

....

....

L-istorja ta' Ġużeppi

Pinġi l-istampi u l-ittri fil-kaxxi 1, 3, 5, 7, 9, 11.

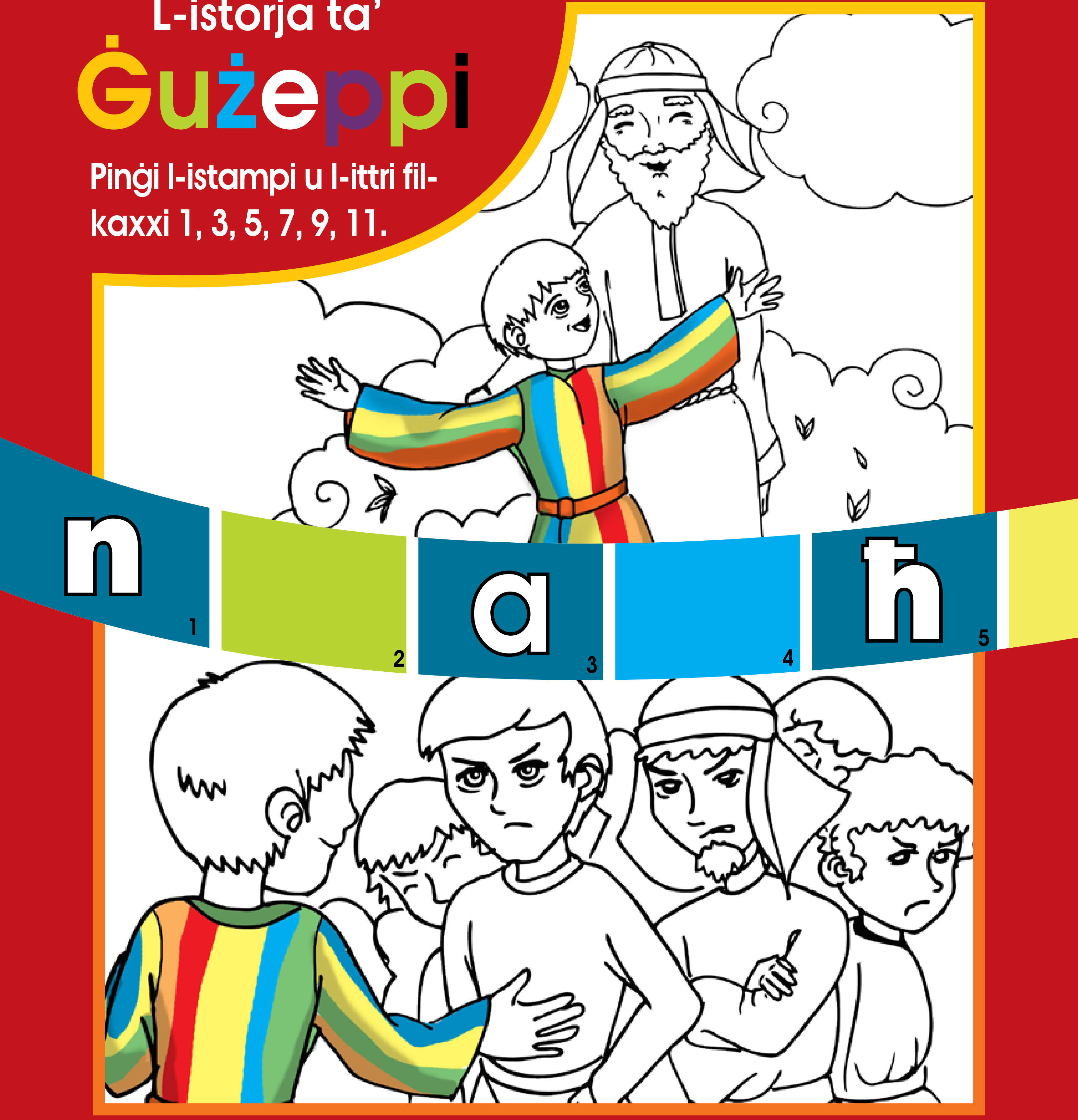

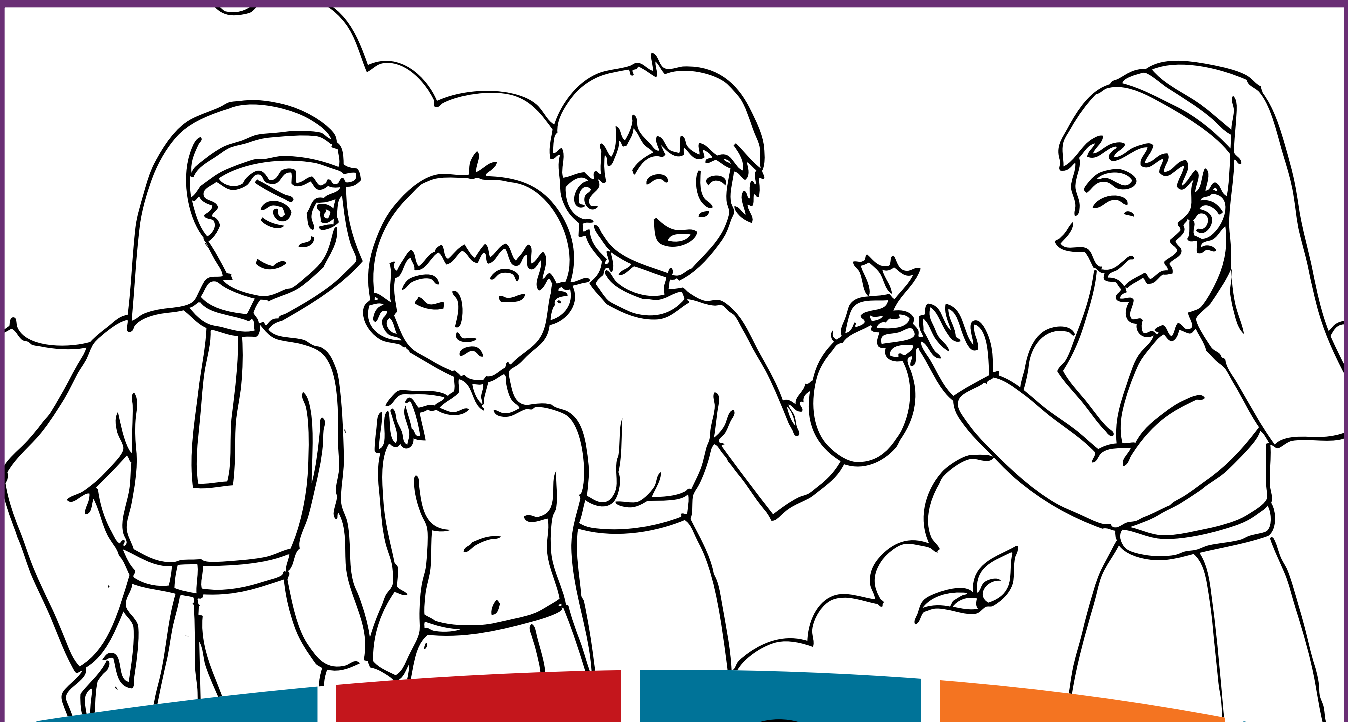

6 | f 7 | 8 | e 9 | 10 | r 11

Ġużeppi ħafer lil ħutu.

Naħfer għax inħobb

Pinġi dawn l-istampi.

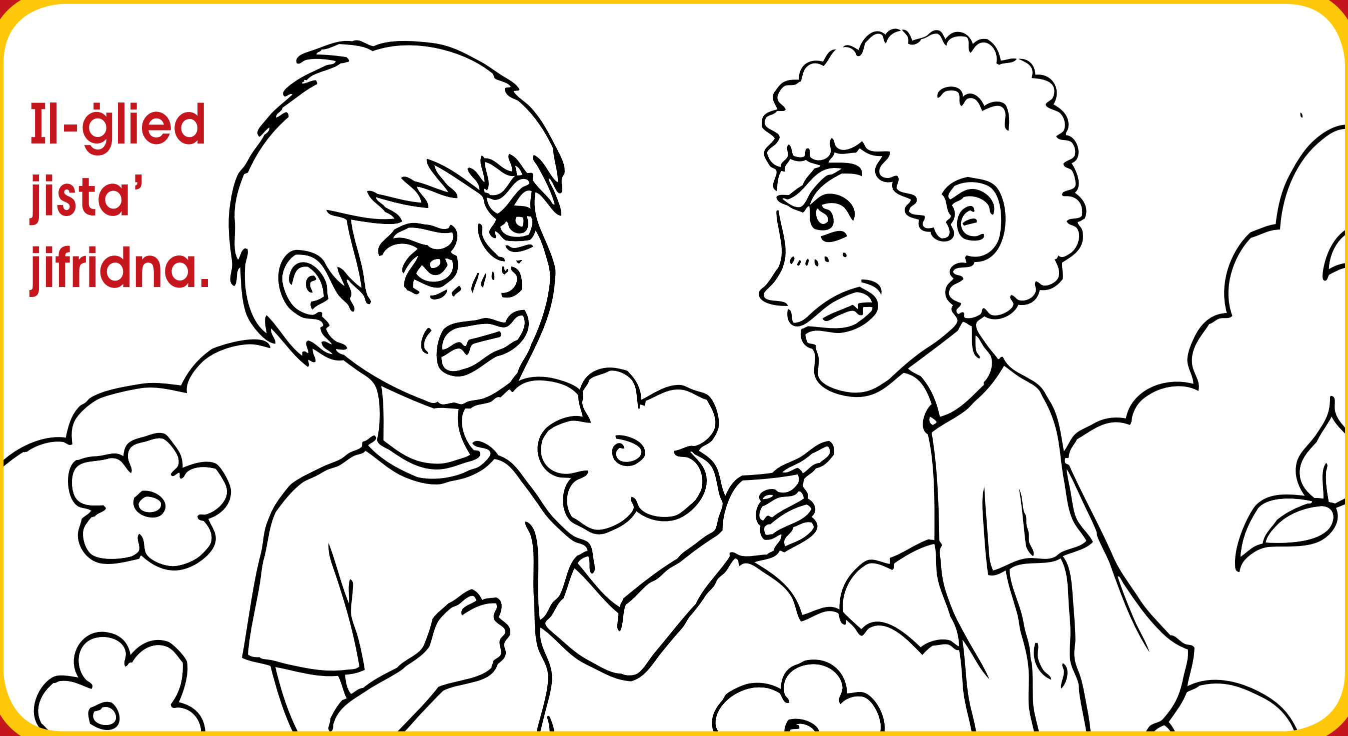

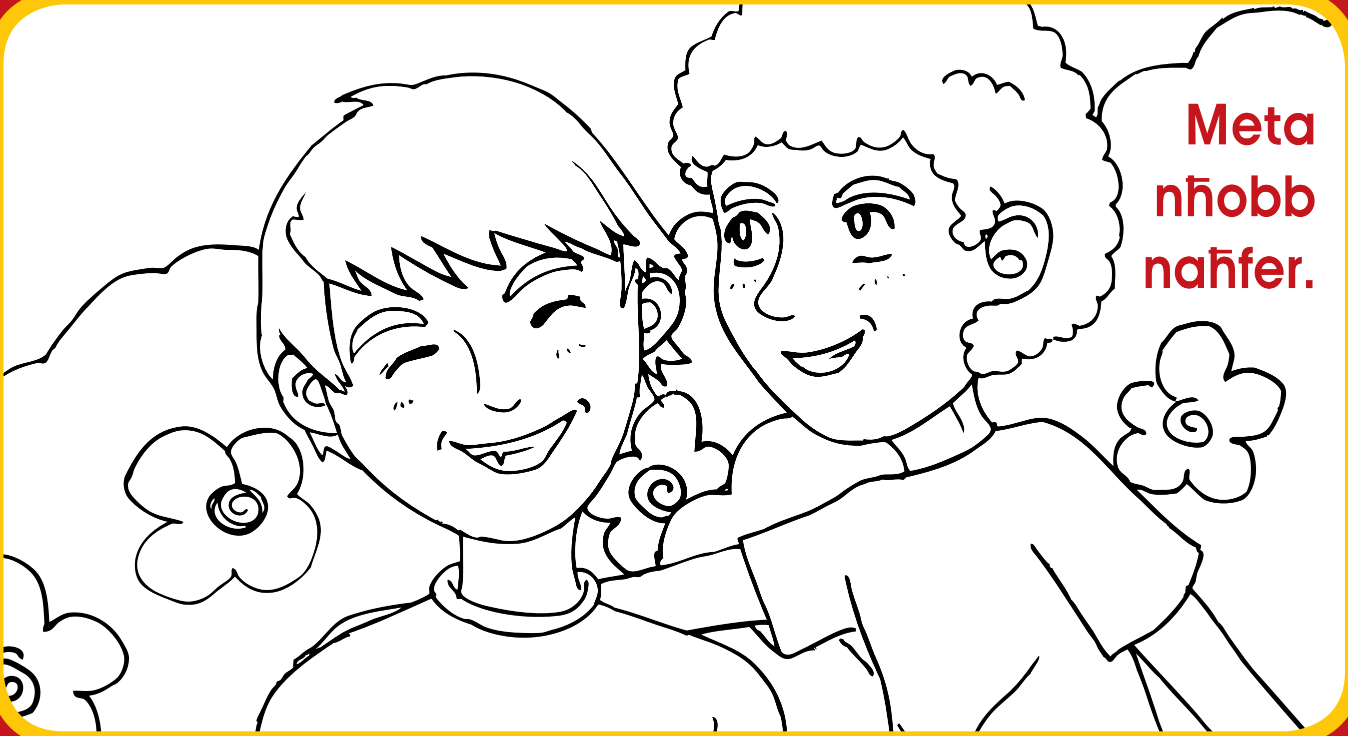

Kif għandna nġibu ruħna

Immarka l-imġiba t-tajba b' ✓
Immarka l-imġiba l-ħażina b' ✗

Niċċelebraw l-imħabba vera ta' bejnietna

Għin lit-tfal jgħaddu mit-triq biex jaslu ħdejn Ġesù. Pinġi t-triq.

Kapitlu
4

Ejjew inkunu ħbieb tajbin

Il-ħbieb x'jagħmlu?

Pinġi l-istampi u għaqqadhom mal-verb li jaqbel.

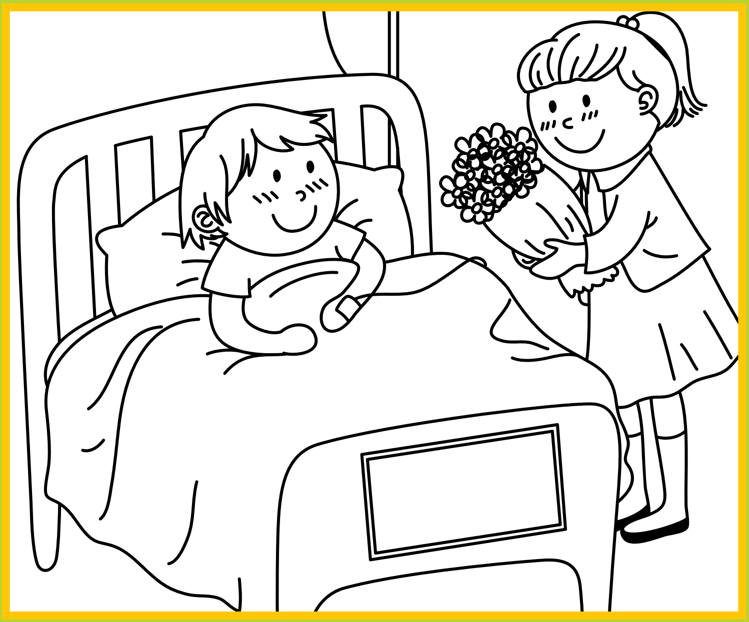

iħobbu jgħinu iferrħu iżuru

Kulħadd jista' jkun ħabib

Pinġi dawn il-ħbieb.

Jista’ jkollna ħbieb minn kull pajjiż u ta’ kull kulur.

Il-ħbieb ta' Ġesù

Ġesù kellu ħafna ħbieb. Dawn huma xi ħbieb tiegħu:

Ġesù, Lazzru, Marija, Marta

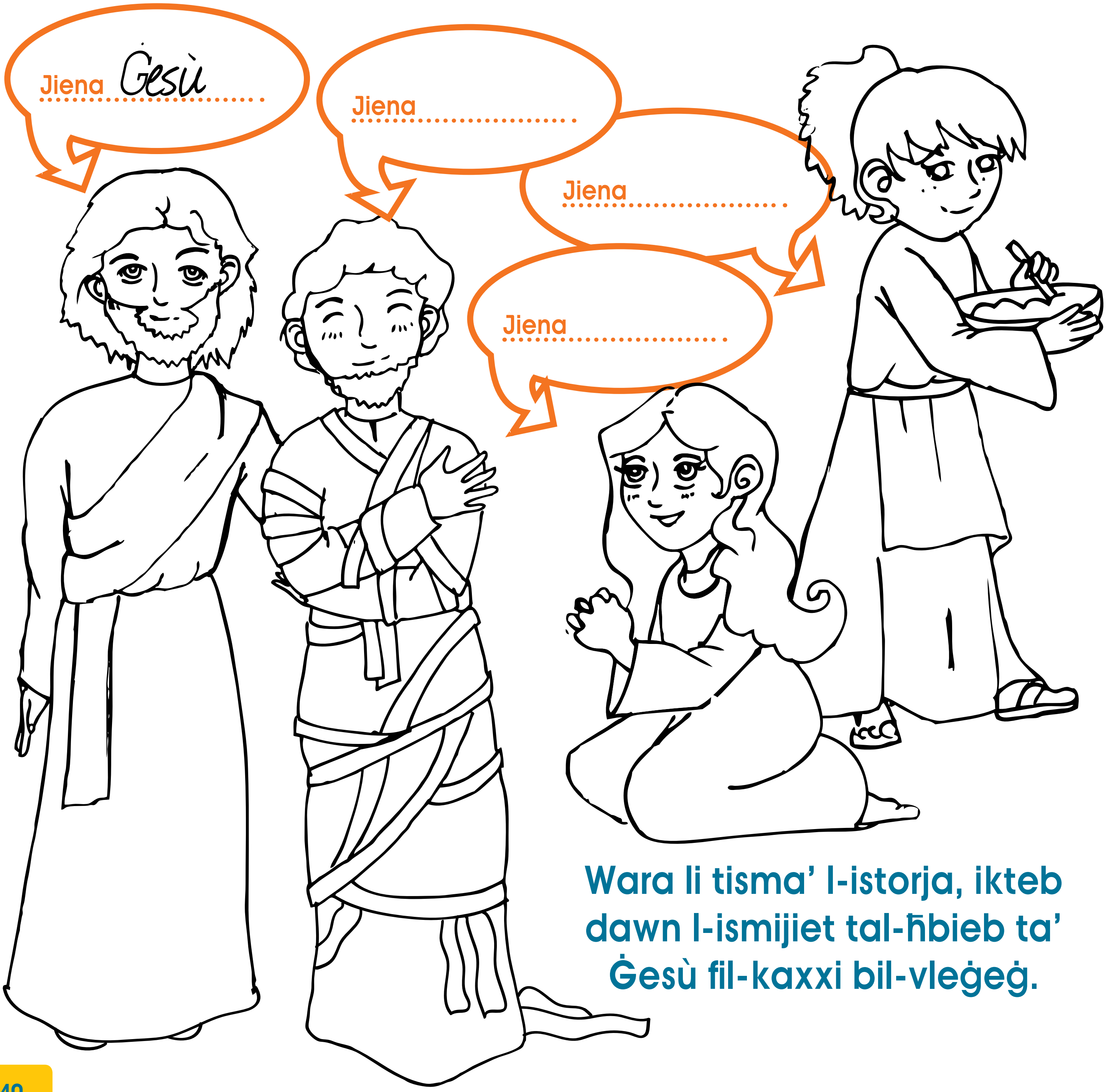

Wara li tisma' l-istorja, ikteb dawn l-ismijiet tal-ħbieb ta' Ġesù fil-kaxxi bil-vleġeġ.

Ġesù jgħidilna x'nagħmlu mal-ħbieb tagħna

Ġesù qalilna xi ħaġa sabiħa li tgħinna nkunu ħbieb tajbin.
Ikteb l-ittri fil-qlub, skont in-numri li hawn f'din il-kaxxa.

1-ħ 2-l 3-o 4-i
5-b 6-x 7-u 8-n

1 3 5 5 7

2 4 2

6 7 2 6 4 8

Int ukoll tista' tkun samaritan tajjeb

Pinġi l-istampi.

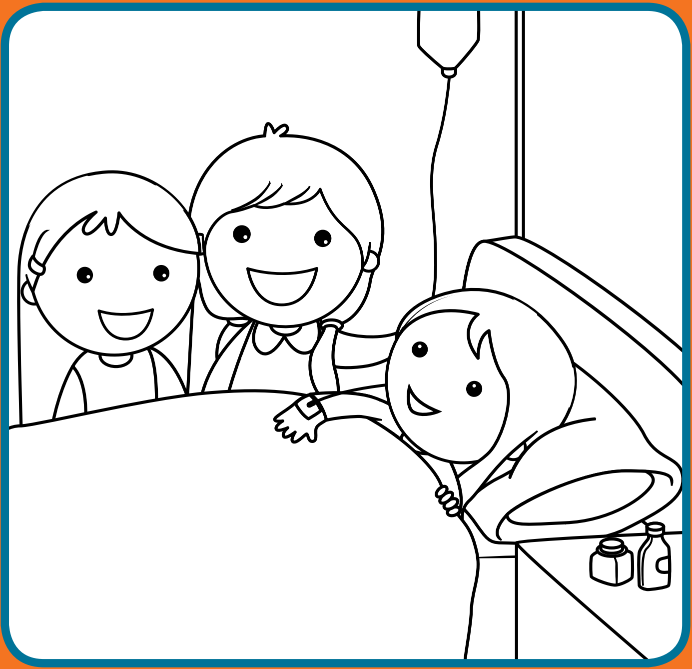
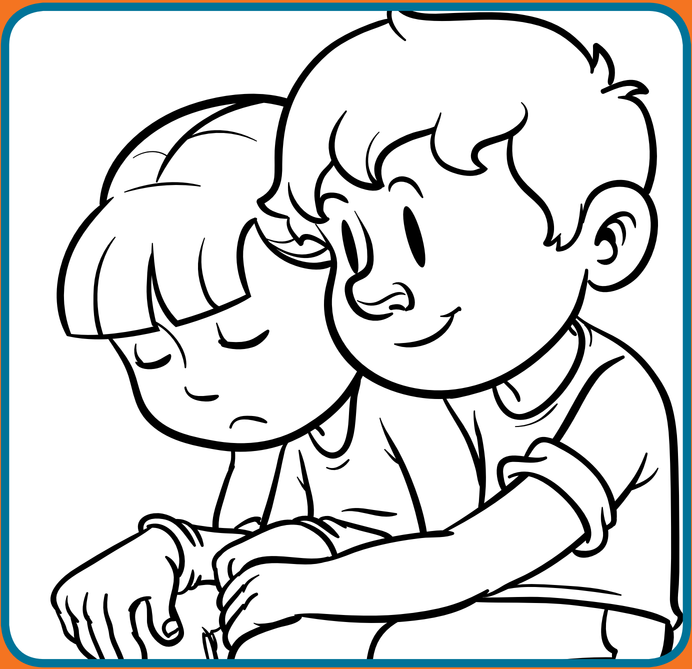
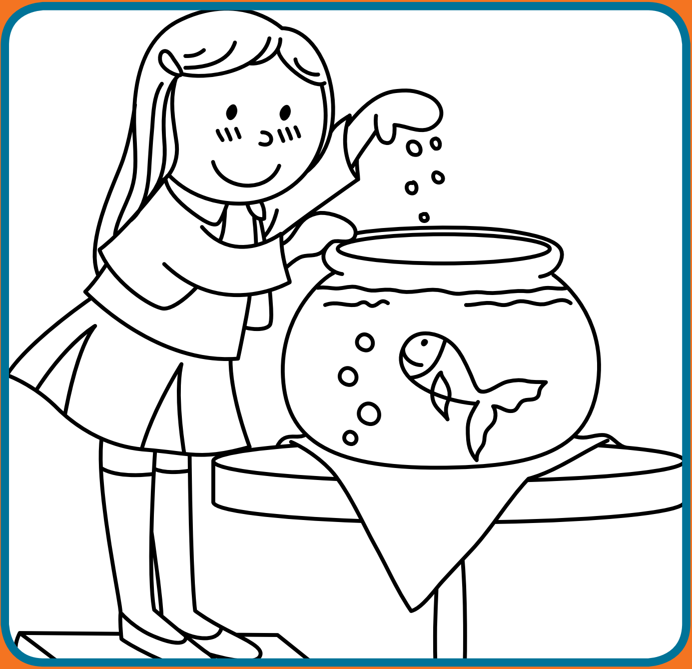
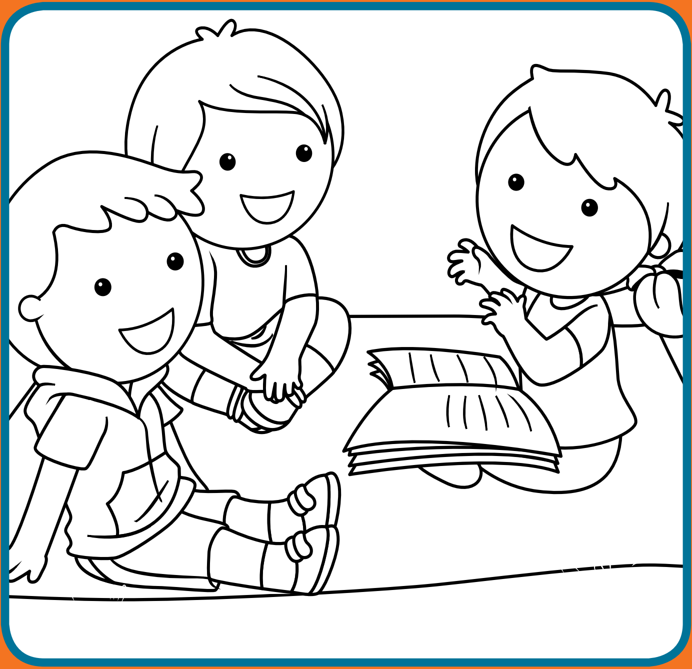

Ngħin u nsellef

Ikteb IVA jew LE fiċ-ċrieki ħdejn is-sentenzi.

1. Is-suldat jismu Toni.
2. Is-suldat jismu Martin.
3. Martin kien fqir.
4. Martin kellu żiemel.
5. Martin ta l-ħobż lill-fqir.
6. Martin ta nofs il-mantell lill-fqir.

Ngħin lil ħaddiehor bħal San Martin.

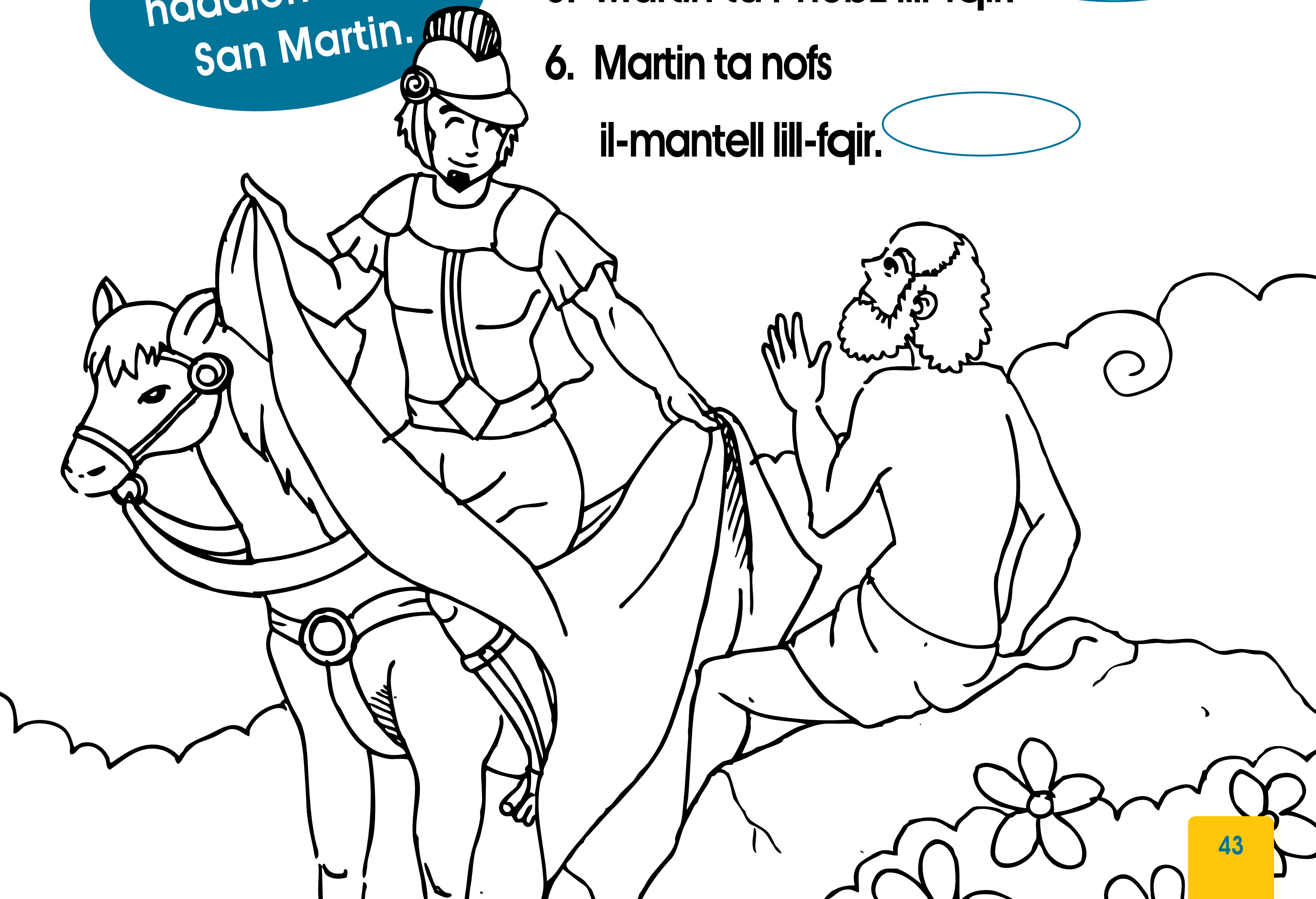

Kapitlu 4: Ejja nkunu ħbieb tajbin

Nuru li aħna veru ħbieb meta ngħinu lill-oħrajn u nsellfu l-affarijiet tagħna wkoll.

X'se tagħti lil dawn it-tfal? Qabbel l-istampi.

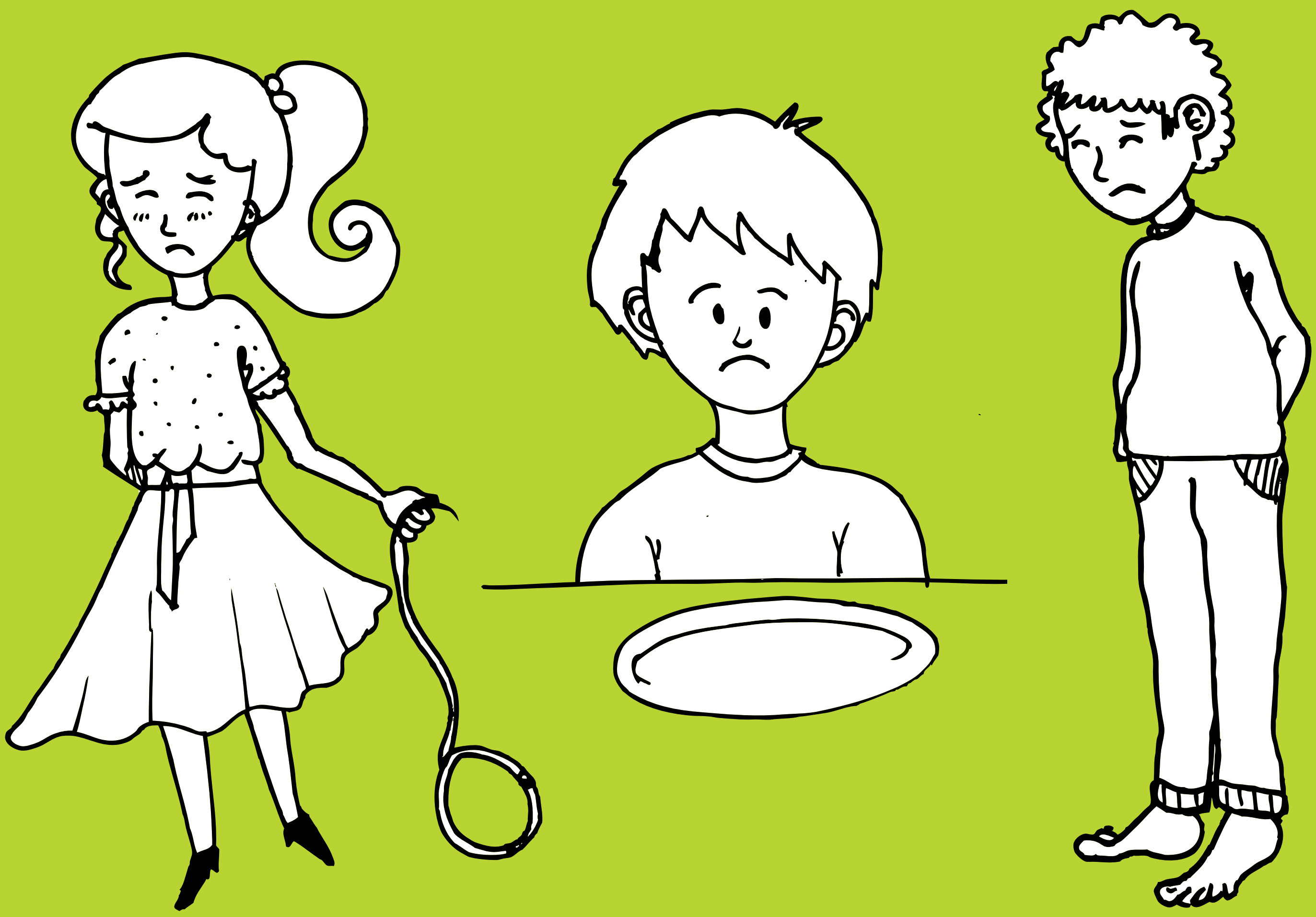

Ġesù huwa l-ħabib tagħna.
Aħna għandna nuru din l-imħabba lejn l-oħrajn.

Meta ma naqblux

xorta nistgħu nkunu ħbieb

Għaqqad u pinġi.

Nitolbu għall-oħrajn

Kemm hija xi ħaġa sabiħa li nitolbu għall-ħbieb!

Il-ħbieb jistgħu jkunu ’l bogħod minna.
Ġesù jieħu gost bit-talb tagħna għalihom.
Huwa jieħu ħsieb lil dawk kollha li aħna nitolbu għalihom.

Pinġi dawn l-istampi u għid talba għal dawn in-nies fl-istampi.

min hu waħdu

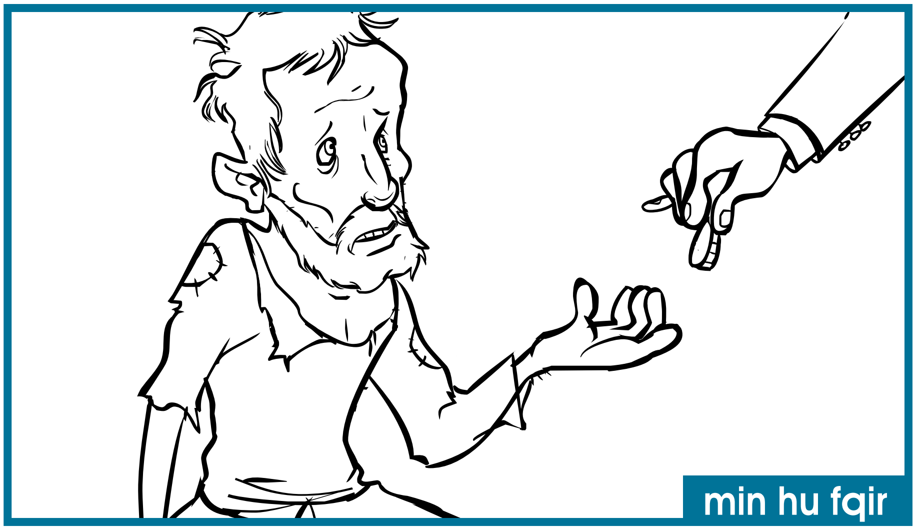
min hu fqir

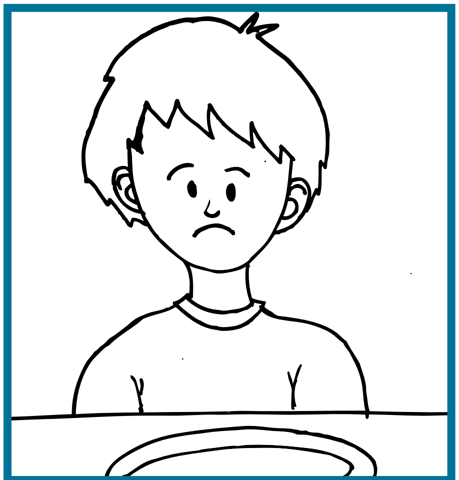
min hu bil-ġuħ

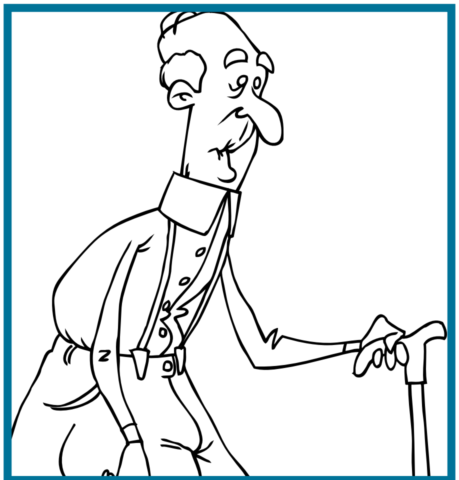
min hu xiħ

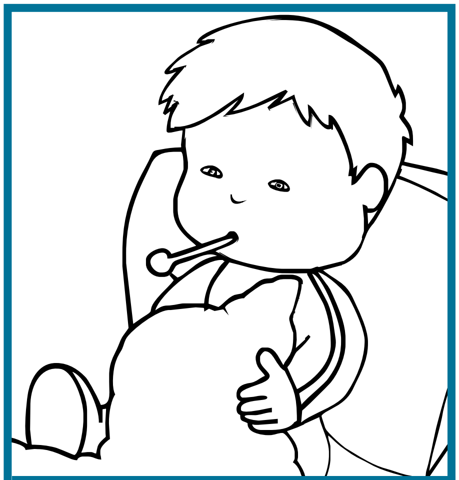
min hu marid

Ġesù nitolbok għal ______________________________

____

Il-Milied

u l-Għid il-Kbir

Ninni la tibkix iżjed

Rit:
Ninni la tibkix iżjed
Ninni Ġesù Bambin
Ħallih għalina l-biki
Għax aħna midinbin.

Ejjew, ejjew ja anġli
Mis-sema, mija mija
Ħdejn Alla li ħalaqkom
Bambin ġewwa l-fisqija. Rit:

(mill-għanja ta' Patri Indrì Schembri)

Kapitlu 5

Twieled għalina

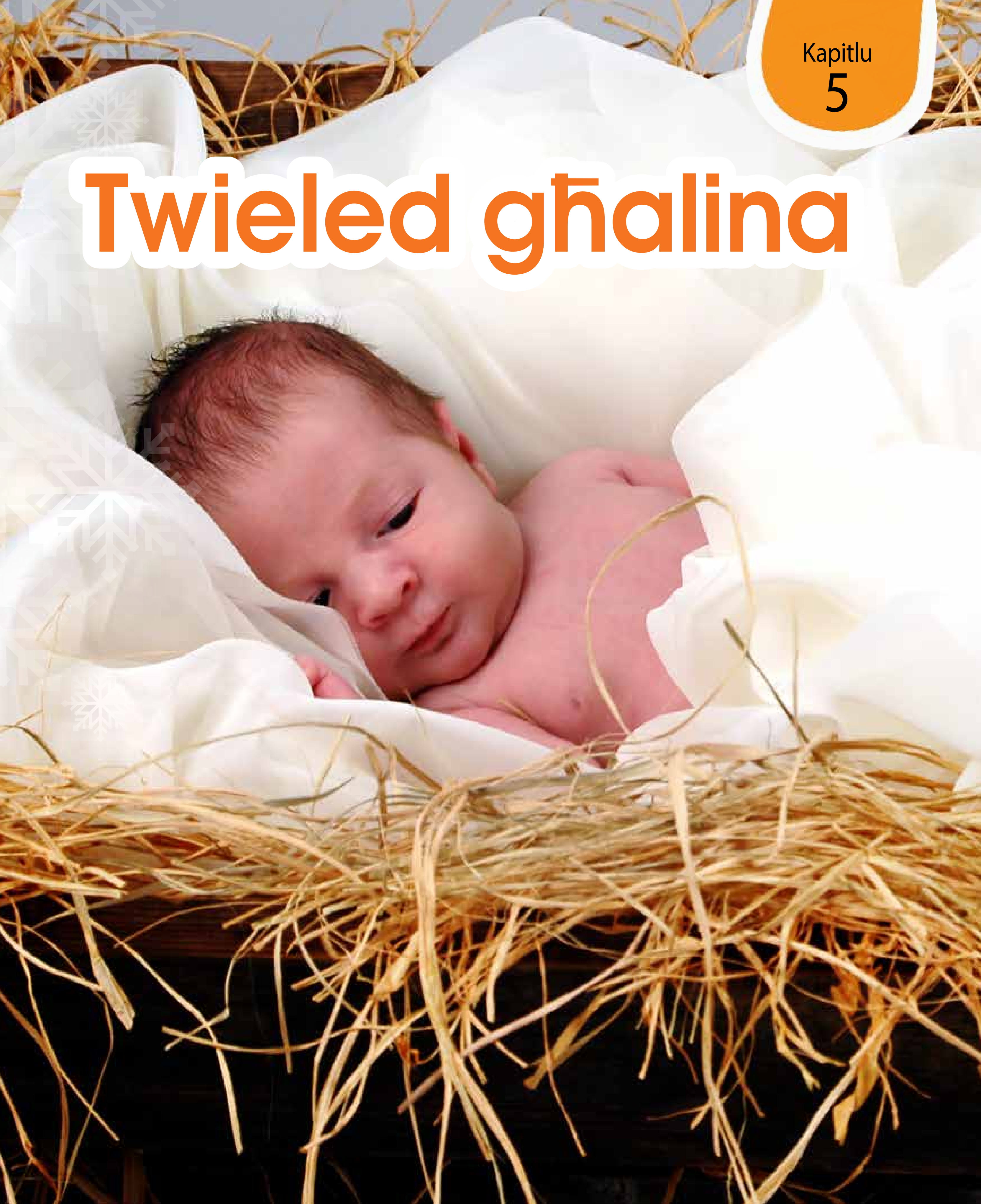

Aħna rigali ta' Alla

Ikteb ismek fuq dan ir-rigal
u pinġih bil-kulur.

rigal,
jien rigal,
jien rigal ta’ Alla.

Imla l-isem ta' żewġ rigali li tak Alla.

M i l i e d M a r i
j a i Ġ e s ù s t l
l a Ġ u ż e p p i m

Fittex il-kelma **Ġesù** fir-rigal u agħmel ċirku magħha.

X'rigal kbir

rigal

rigal kbir

Alla tani rigal.

Alla tani lil Ġesù.

Fittex stampa ta' Ġesù Bambin minn
xi kartolina użata u waħħalha fil-grotta.
Pinġi l-istampa.

Marija qalet ‘iva’ lil Alla

Agħti kulur lir-risposta t-tajba.

Ngħidu ‘iva’ lil Alla bħalma qalet Marija.

L-Iben t'Alla sar bniedem

Pinġi l-kelma.

Ġesù

L-Istorja tal-Milied

Pinġi l-personaġġi tal-istorja tal-Milied.

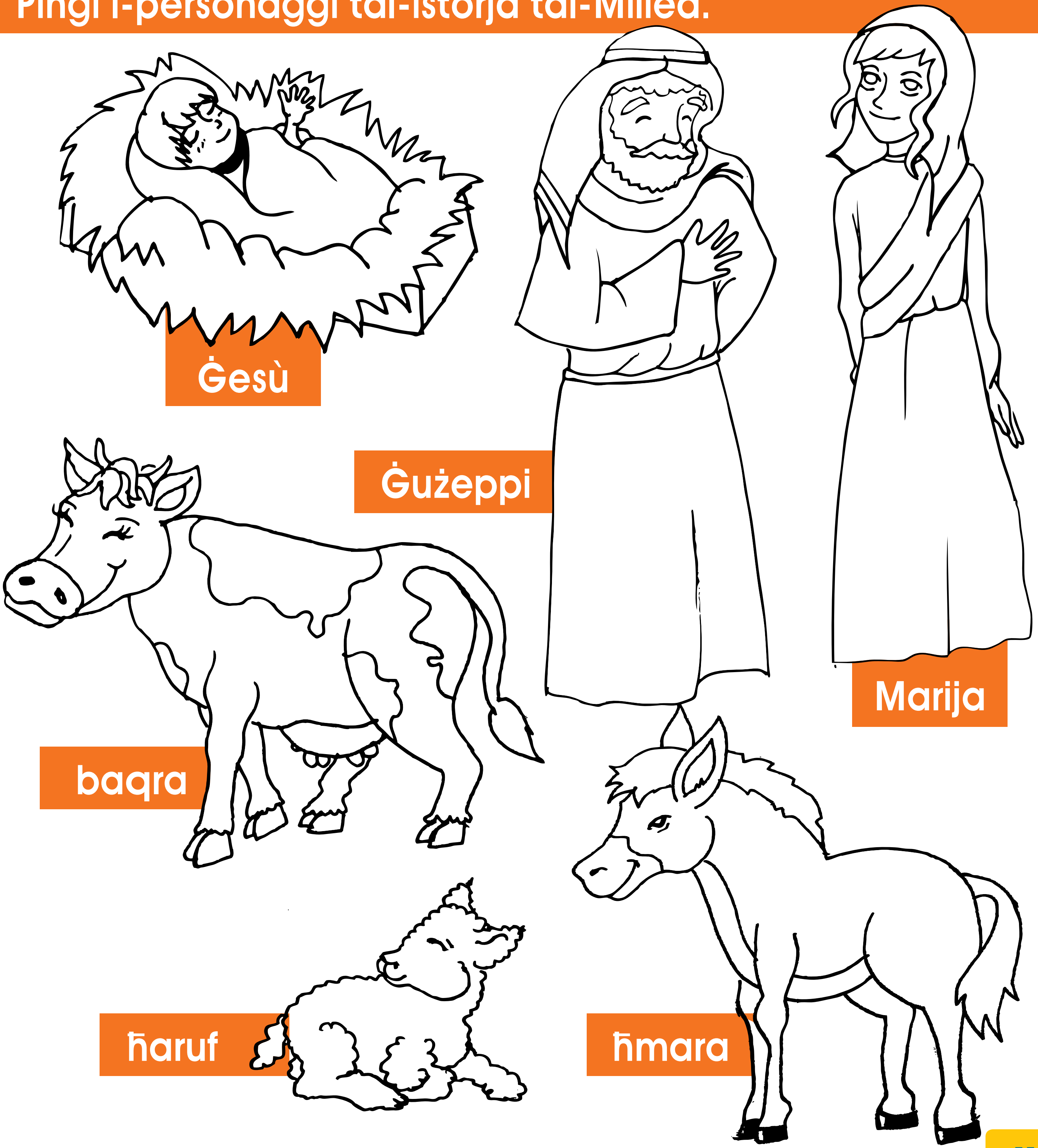

Inferrħu lil xulxin

Qabbel u pinġi r-rigali li bihom inferrħu lil xulxin.

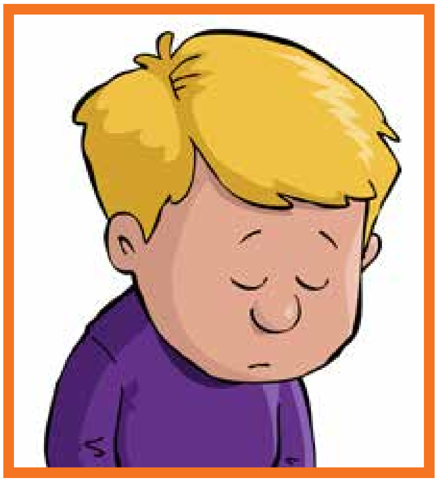

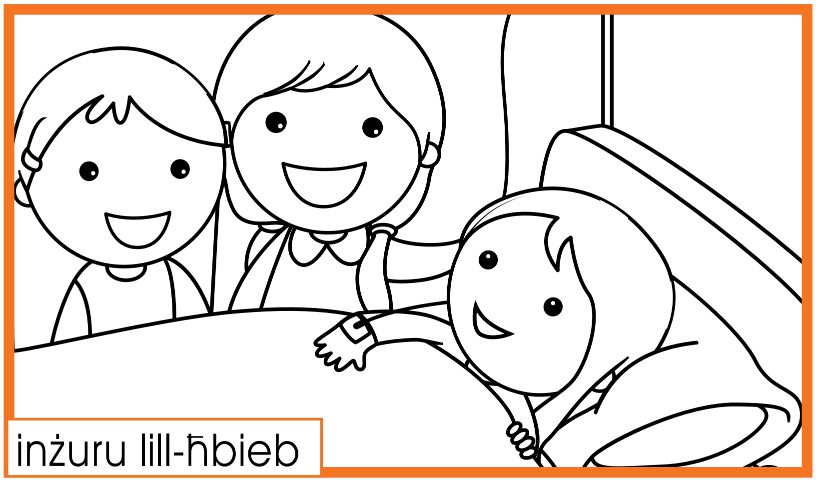

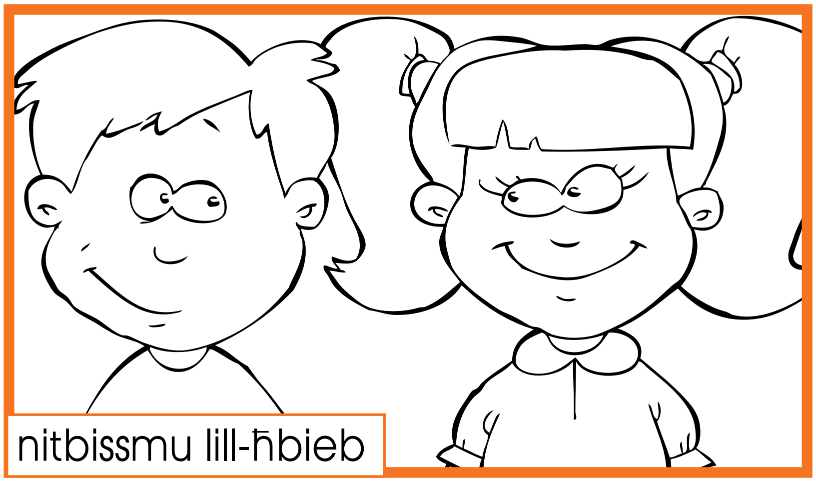

Kapitlu
6

Salvana

Nikber bħal Ġesù

Jien .... nixtieq nikber bħal Ġesù.

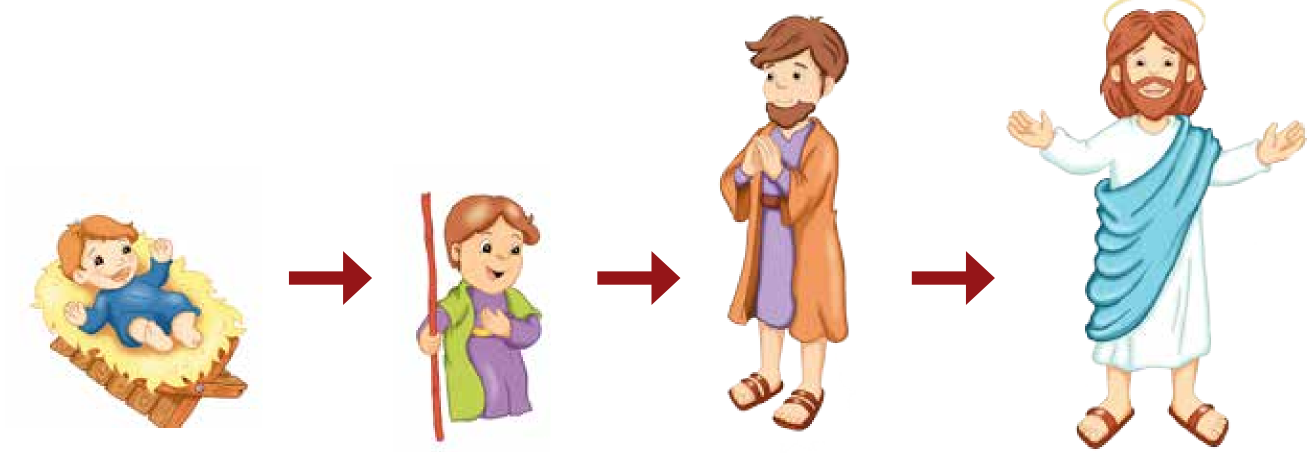

Pinġi l-kliem.

Issa kbirt. Irrid inkun bil-għaqal bħal Ġesù.

Ħobb bħali

Pinġi l-istampa.

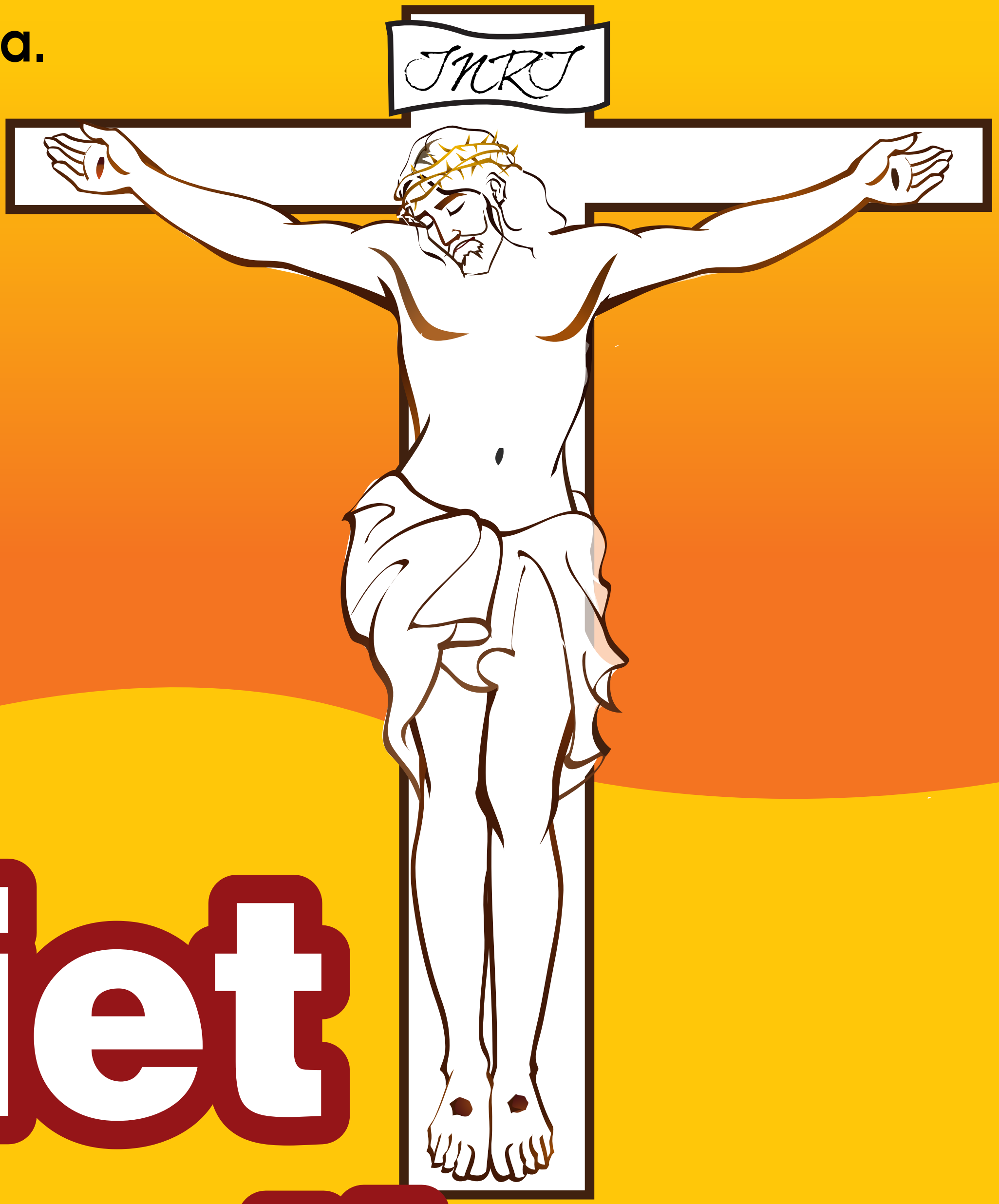

Miet għalina

Ġesù fil-passjoni

Pinġi u ikteb l-ordni tal-istorja fil-kaxxi l-ħodor.

Hallelujah

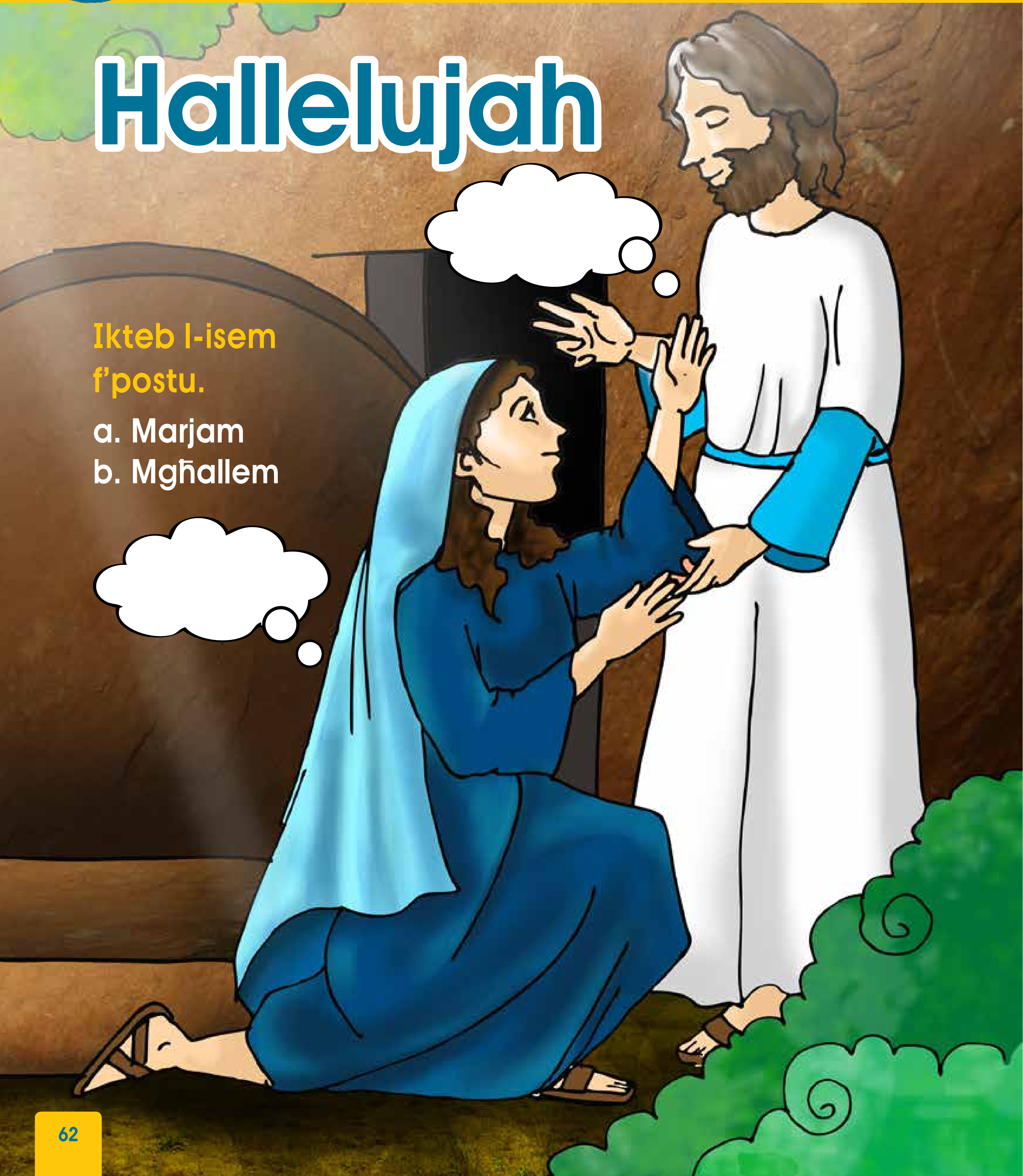

Ikteb l-isem f'postu.

a. Marjam
b. Mgħallem

Mhux hawn, imma qam

Pinġi l-istampa.

Int sultan rebbieħ

Ġesù miegħi kuljum

Pinġi l-kliem.

Ġesù miegħi kuljum. Ġesù jgħinni nghix tajjeb.

Dan hu l-ewwel ktieb tar-Reliġjon f'serje twila li se takkumpanja lill-istudenti mill-ewwel sena tal-Primarja sal-aħħar sena tas-Sekondarja fl-edukazzjoni reliġjuża tagħhom. Bit-titlu ta' dan il-ktieb, Il-Ħajja Rigal, ridna naffermaw li l-ħajja hi tassew rigal u li r-reliġjon, lil hinn minn ritwali u regoli, hija ċ-ċelebrazzjoni tal-ħajja u ta' dak kollu li jagħmilha sabiħa. Anzi rridu nawguraw li t-tagħlim tar-reliġjon, f'rabta mill-qrib mas-suġġetti l-oħra li flimkien jinsġu l-proċess edukattiv f'pajjiżna, jgħin lill-istudenti tagħna fl-iskoperta ta' dan ir-rigal li hu ħajjithom.

ISBN 978-99957-0-534-3

segretarjat għall-katekeżi